LETO VII. / ŠTEV. 23 KRANJ, DNE 5. JUNIJA 1954

GLAS GORENJSKE

UREJA UREDNIŠKI ODBOR / ODGOVORNI UREDNIK SLAVKO BEZNIK / UREDNIŠTVO IN UPRAVA: KRANJ, SAVSKI BREG 2; TELEFON 475; TEK. RAČ. PRI NB KRANJ-OKOLICA ŠTEV. 624-»T«-127 / IZHAJA VSAKO SOBOTO / LETNA NAROČNINA 400 DIN, POLLETNA 200 DIN, ČETRTLETNA 100 DIN, MESEČNA 35 DIN / POSAMEZNA ŠTEVILKA STANE 10 DIN

Predsednik Tito v Grčiji

Na povabilo grškega kralja Pavla in grške vlade, se te dni mudi na prijateljskem obisku v zavezniški Grčiji predsednik republike Josip Borz - Tito. Kakor njegov obisk v Turčiji, bo tudi ta obisk pripomogel k še tesnejšemu zbližanju treh balkanskih držav. Iz trojnega pakta, podpisanega preteklo leto v Ankari, bo zrasla vojaška zveza med Grčijo, Turčijo in Jugoslavijo, ki bo važen faktor za ohranitev miru na Balkanu, hkrati pa vzor miroljubnega sodelovanja treh suverenih držav.

Veličasten sprejem, ki ga je na tisoče prebivalcev Aten pripravilo predsedniku republike ob njegovem prihodu v Grčijo, znova dokazuje, kako globoko in neomajno je zavezništvo med grškim in med našimi narodi. Manifestacije, kakršnih v Grčiji še ne pomnijo, so jasno izpričale, kako grško ljudstvo ceni prijateljstvo z Jugoslavijo.

2. julija, točno ob 10. uri po našem času, je stopil predsednik Tito na grška tla. Spremljal ga je grški kralj Pavle. Ko je godba odigrala jugoslovansko himno, je kralj Pavle predstavil tovarišu Titu ministrskega predsednika maršala Papagosa, člane, vlade, generale in admirale ter druge visoke osebnosti. Po pregledu častne čete pa so se ugledni gostje odpeljali proti Atenam. Vso pot jih je pozdravljala navdušena množica ljudi, ki je stala v kilometre dolgem špalirju.

Na svečanem kosilu, ki je bilo v sredo ob pol dveh popoldne v kraljevski palači, je grški kralj odlikoval predsednika republike z najvišjim grškim odlikovanjem za poglavarje zavezniških držav »Gransover«. Člani predsednikovega spremstva, državni tajnik za zunanje zadeve Koča Popović, jugoslovanski veleposlanik v Atenah Radoš Jovanović in generalni tajnik predsednika republike Jože Vilfan pa so bili odlikovani z najvišjim odlikovanjem »Grand Cordon George I.«.

Ob tej priliki je odlikoval predsednik republike grškega kralja Pavla z Redom Velike jugoslovanske zvezde.

Na kosilu sta grški kralj in predsednik republike Tito izmenjala zdravici, v katerih poudarjata izreden pomen sodelovanja med tremi balkanskimi državami. »Prepričan sem, je dejal v svoji zdravici predsednik Tito, da bodo naši razgovori pomenili nov važen korak na poti nadaljnjega razvoja sodelovanja naših dežel, na poti, kot se je izrazilo že vaše Veličanstvo: ‚izpopolnitve obrambnih naporov treh dežel s sklenitvijo vojaške zveze', ki bo pomenila predvsem trden temelj miru in stabilnosti na Balkanu . . .«

Veličasten sprejem, enotnost v gledališčih državnikov obeh držav in pa trdna odločenost vsen treh balkanskih držav, da zgrade na enakopravni osnovi močan steber miru v tem delu Evrope, je še en udarec italijanski imperialistični politiki, ki si takega sodelovanja na Balkanu ne želi. Z grožnjami, da bo vložila v Svetu atlantskega pakta svoj veto, če pride do vojaške zveze na Balkanu, s povezovanjem tržaškega vprašanja z vstopom Italije v Evropsko obrambno skupnost in s podobnimi izsiljevalnimi manevri — ki, mimogrede povedano, v italijanski politiki niso nikaka novost — je hotela Italija za vsako ceno zavreti zbližanje med tremi balkanskimi državami. Vendar ji to ni in ji ne bo uspelo.

Zato ima obisk predsednika republike Tita v Grčiji toliko večji pomen.

14. skupna seja obeh zborov OLO Radovljica

Preimenovanje vasi in naselij

Razprava o delu trgovinske, obrtne in gostinske zbornice - Kategorizacija stanovanj po točkovnem sistemu

Danes sta se v sejni dvorani LOMO sestala na XIV. skupni seji oba zbora okrajnega ljudskega odbora Radovljica. Na dnevnem redu so bila številna zanimiva gospodarska vprašanja.

Poleg imenovanja in postavitve tajnikov trgovinske, obrtne in gostinske zbornice ter številnih komisij za reševanje posameznih personalnih in upravnih vprašanj so odborniki obravnavali predloge občinskih in mestnih ljudskih odborov o preimenovanju posameznih krajev in vasi. To preimenovanje so narekovala bodisi dejstva, da imena niso več ustrezala današnji socialistični stvarnosti, bodisi ker je bilo v okraju več krajev z istimi imeni.

Tako se preimenuje Sv. Križ nad Jesenicami v naselje »Planina pod Golico«, Sv. Lucija v občini Begunje dobi naziv »Zadnja vas«, Soteska v občini Bled bo odpadla, ker predstavlja samo eno hišo, dočim bo drugi del Soteske spadal pod oštevilčenje Nomenja. Lipce na Blejski Dobravi se spremeni iz zaselka v naselje z lastnim hišnim oštevilčenjem. Zaselek Podkuže bo vključen v naselje Belca in sprejme njeno hišno oštevilčenje. Nekatere spremembe bo še naknadno predložil v odobritev LOMO Bled glede naselij na Bledu.

Odborniki so dokaj živahno obravnavali poročilo o delu trgovinske zbornice, ki je bilo nakazano le v splošnih obrisih, medtem ko je bila konkretna problematika trgovine zdaj pred reorganizacijo trgovinske mreže premalo poudarjena. Precej očitkov je bilo na račun same trgovine, toda kljub vsem očitkom se do sedaj še ni zgodilo, da bi prodajalci pokazali razlike med nabavnimi in prodajnimi cenami.

Še vedno visoke cene v oskrbi v posameznih letoviščih in gostiščih slabo vplivajo na množičnost domačih turistov, vendar je razveseljivo dejstvo, da je iz leta v leto večji obisk inozemskih gostov. To pa predvsem na Bledu, ki postaja center inozemskega turizma.

Veliko nevšečnosti in nepotrebnega razburjanja s strani gostov je zaradi nestalnosti cen v gostiščih, kar povzročajo predvsem nestalne nabavne cene važnega potrošnega, prav posebno kolonialnega blaga. Zaradi tega se tudi cene stalno menjajo.

V propagandnem oziru so bili v odnosu na prejšnja leta doseženi prav lepi uspehi, saj je bilo natiskanih precejšnje število propagandnih letakov. S temi uspehi ne smemo biti zadovoljni, ker v odnosu na druge, v tem pogledu naprednejše države še precej zaostajamo.

Iz poročila predsednika obrtne zbornice se je lahko razbralo, da so učni uspehi v obrtnih šolah dokaj slabi. Tako je n. pr. v obrtni šoli na Jesenicah od vseh učencev 60% pozitivnih in 40% negativnih. V radovljiški obrtni šoli pa je le 75% pozitivnih obiskovalcev. Tako slabi učni uspehi so vsekakor posledica dejstva, da se vajenci vozijo iz oddaljenih krajev in tako zamude zelo veliko časa, pa tudi sami delodajalci v več primerih niso upoštevali skrajšanega delovnega časa zaradi učenja.

Treba pa bo začeti realno proučevati vprašanje kalkulacije storitev in uslug v obrtništvu in s tem v zvezi višino njihovih obveznosti do družbe.

Tudi šušmarstvo predstavlja stalen problem v obrtništvu. V

Nadaljevanje na 2. strani)

Ukinili bodo odvečne žagarske kapacitete

Pretekli petek popoldne je bila v Kranju seja gospodarskega sveta okraja Kranj, na kateri so razpravljali o predlogu za ureditev lesne industrije v tem okraju in o nekaterih drugih vprašanjih. Kakor so naši bralci že obveščeni, se je vprašanje lesne industrije v okraju v zvezi z zvišanjem poseka precej zaostrilo in imelo za posledice nesorazmerno izkoriščanje gozdov, dviganje cen hlodovini in lesnim proizvodom.

Predlog so pripravili na podlagi komisijskih ogledov lesnih obratov in gospodarskih analiz po občinah ter bodo o njem razpravljali s prizadetimi podjetji in ustanovami.

Predlog določa ukinitev odvečnih kapacitet žagarskih obratov in reorganizacijo LIP Kranj. Sedaj je v okraju 16 žagarskih obratov s 23 polnojarmeniki, ki lahko v enoizmenskem obratovanju razrežejo letno 80.400 m³ hlodovine, medtem ko znaša zmogljivost gozdov le okoli 37.500 m³ hlodovine letno. Tudi družbeni plan okraja Kranj predvideva ukinitev odvišnih žagarskih kapacitet. Komisija je predlagala reorganizacijo LIP Kranj in ukinitev toliko polnojarmenikov, da bo končna zmogljivost že obstoječih obratov znašala 37.800 m³ pri enoizmenskem obratovanju.

Posredovalnica za delo v novih pogojih

S sedme seje zbora proizvajalcev OLO Kranj

V ponedeljek se je sestal zbor proizvajalcev OLO Kranj in obravnaval vrsto zanimivih problemov. Nadaljeval je razpravo o poročilu upravnega odbora Posredovalnice za delo, o predlogu sveta za gospodarstvo OLO za potrditev zaključnih računov podjetij za leto 1953. Nato tudi o odločbi o ugotovitvi zneskov ze refundacijo gostinskim podjetjem iz sklada obratnih sredstev za prenešena osnovna sredstva ter o predlogu Ekonomske srednje šole v Ljubljani, naj se v njen šolski odbor imenuje tudi zastopnik tega zbora. Seji je razen poslancev zbora prisostvoval tudi predsednik republiškega Zbora proizvajalcev tovariš **Mavricij Borc.**

Upravni odbor sedanje Posredovalnice za delo v Kranju je predložil zboru vrsto predlogov, s katerimi naj bi se uredilo vprašanje same posredovalnice in njene vloge v novih pogojih, kajti pripravljajo se zvezni in republiški predpisi, ki bodo vprašanja zaposlitve in usmerjanja mladine v različne poklice urejevali o ozirom na sedanjo stopnjo našega družbenega razvoja.

Zaradi vseh predvidenih nalog je bilo predloženo zboru, naj bi v novi upravni odbor posredovalnice volili le najdelavnejše ljudi, ki bodo sposobni in tudi vestni pri opravljanju te funkcije. Samo delo v posredovalnici bi se moralo nekoliko razdeliti ter je potrebno nastaviti posebnega referenta za usmerjanje mladine v poklice. Podjetja bi morala iskati delovno silo le preko posredovalnice in le v primerih, da jim ta zaželene delovne sile ne bi mogla preskrbeti, bi lahko delavce iskali drugod. Samo evidenco o brezposelnih bi vodila izključno posredovalnica, tovarne, oziroma podjetje pa le za delavce, ki so bili zaposleni v tovarni in so jo iz katerihkoli vzrokov zapustili. Taka evidenca bi bila za podjetja celo koristna.

Podjetja, še več pa razne ustanove, zaposlujejo večje število upokojencev. Predvideva se, da bodo odslej lahko zaposlili upokojence le v sporazumu s posredovalnico. Da bi posredovalnica imela popoln uspeh nad obstoječo delovno silo, in bi lahko tudi perspektivno pravilno usmerjala usposabljanje za posamezne poklice, bo izvedla v gospodarskih organizacijah in šolah precej podrobno anketo.

Delo same posredovalnice se bo odvijalo v komisijah kot so: komisija za proučevanje in zapovanje mladine, nato žena, invalidov in za delo manj sposobsobnih ljudi ter komisija za zaposlovanje upokojencev.

Posredovalnica bo lahko zaposlila delovno silo na raznih delih, ki jih organizirajo občinski ljudski odbori, četudi je ta bolj kvalificirana kot bi bilo za ta dela potrebno. Brezposelni, ki se teh del ne bi udeleževali, bi izgubili pravico do predpisane oskrbnine. Delali bi pa na teh delih seveda le toliko časa, dokler ne bi dobili zaposlitve v svoji stroki.

tovanja o sestavi voznega reda vabila tudi večja zainteresirana podjetja, izgleda pa, da takrat odziv ni bil zadovoljiv. Tako je sedaj zaradi lastne nedisciplne dosti težje kaj ukreniti, čeprav bo vsekakor treba vozni red le delno popraviti.

V nekaterih obratih »Tiskanine« kot v oplemenjavalnici in barvarni so delovni pogoji zaradi uporabe zdravju škodljivih anilinskih barv zelo težki. Zato so predlagali zboru, naj na merodajnih mestih podpre prošnjo po skrajšanju delovnega časa na 40 ur tedensko.

Podjetja bi morala posvetiti večjo pozornost vzgoji kadra

Marsikatera podjetja premalo skrbe za reprodukcijo svoje delovne sile. Popolnoma je razumljivo, da bi vsako podjetje najraje zaposlilo delavce le od starosti 35 — 45 let, saj vemo, da je storilnost dela takih delavcev najvišja. Vendar vprašanja mladega kadra in nadomestitve starejših delavcev ne bi smela podcenjevati. Lahko se namreč zgodi, da bi sčasoma, zaradi take personalne politike, proizvodnja začela padati. Da se tega obvaruje, bo tudi skupnost v takih podjetjih odredila število vajencev, odnosno koliko štipendij bodo morali razpisati za svojo stroko.

Urediti pa bo potrebno tudi pravilno stimuliranje vajencev, kajti ni prav, da bi krojaški vajenec, ki ves čas sedi, bil enako nagrajen kot zidarski, ki dela v sezoni in to v vsakem vremenu. Še prav posebno pa bo treba urediti vprašanje nove delovne sile v gradbeništvu.

Bilanca mora biti v skladu s predpisi

Nato so odborniki razpravljali o potrditvi zaključnih računov za leto 1953 za nekatera podjetja. Večina jih je družbeni plan za leto 1953 presegla.

Na najbolj nerazumljiv odnos je naletela bilančna komisija, ki je pregledovala zaključne račune v Tovarni lepenke v Tržiču. Pri pregledu bilance je komisija knjižila izdatke za izlete v plačni fond, to pa je tako razburilo direktorja, da je komisiji praktično onemogočil nadaljnje delo. Tako ravnanje tovariša Jurančiča seveda ni bilo z ničemer utemeljeno, saj je komisija ravnala le po pozitivnih predpisih.

Nato so razpravljali še o voznem redu in skrajšanju delovnega časa v nekaterih obratih »Tiskanine«.

O voznem redu je sicer nekoliko pozno razpravljati, kajti železniška direkcija je na posve-

5 minut po telefonu

Razgovor s predsednikom občine Kamniška Bistrica

Tudi občinski ljudski odbor v Kamniški Bistrici je delaven, vendar bi odbor napravil še več, samo premalo je sredstev na razpolago. Pa kljub temu polet ni prav nič manjši. Če bo zmanjkalo finančnih sredstev, mi je dejal predsednik ObLO tov. Franc Potočnik, bomo pa pričeli z udarniškim delom.

Naša glavna naloga v preteklem letu je bila obnavljanje šol na našem območju. Najbolj sta bili potrebni popravila šoli v Stranjah in v Gozdu. Šole smo prepleskali in opravili tudi notranja dela. Letos pa bomo začeto delo dokončali in napeljali še vodovod. Velike težave pa imamo z učiteljskimi stanovanji. Sprva smo mislili, da bomo stanovanja lahko zgradili, pa je zmanjkalo sredstev in zaenkrat tu ne moremo prav nič pomagati. Težava je toliko večja, ker morajo učitelji stanovati v Kamniku in imajo do šole eno uro hoda. V lepem vremenu še nekako gre s kolesi, pozimi pa je to silno velik napor. Pri različnih prireditvah bi učitelje potrebovali, pa jih ne moremo poklicati, ker vemo, da jih na ta način ne smemo preobremenjevati. Lansko leto smo dobili precej sredstev od podjetij in z okraja in je delo kar lepo napredovalo. Tudi v Črni smo obnovili šolo, letos pa bomo napeljali še vodovod.

Letos smo za obnovo mostov in cest dobili 1,050.000 dinarjev. V občini imamo precej mostov in bo ta denar zadostoval samo za nujna popravila. Ceste pa bomo popravili in nasuli s peskom kar udarniško, ker drugače ne gre.

Posebno vprašanje, ki terja skorajšnje rešitve, pa je naš kulturni dom. Lani smo ustanovili pevsko društvo, tudi »Svoboda« je pričela z delom, nimamo pa prostorov, kjer naj bi naša društva delala in se shajala. Že dve leti prosimo za prostor, kjer ima gozdarska fakulteta svoja skladišča za les, vendar zaenkrat še nismo dobili povoljnega odgovora. Številne komisije, ki prihajajo iz Ljubljane, povedo vsaka drugače, kje naj bi stal dom; soglašajo samo v tem, da je prostor fakultete najbolj primeren. To pa je tudi vse. Na fakulteti zaenkrat še ni razumevanja za naše potrebe in res ne vem, kdaj bo ta problem rešen. Po mojem mnenju bi se skladišča lahko stisnilo na drugem mestu, zlasti še, ker letos lesa ne bodo mogli prodajati temveč ga bodo smeli porabiti samo v študijske namene. Zato tako velika skladišča ne bodo potrebna in morda bodo na gozdarski fakulteti končno le uvideli, da je ta svet bolj primeren za kulturni dom, kot pa za skladišča.

Prebivalci naše občine se že pripravljajo na naš občinski praznik, ki bo v sredo 9. junija. Imeli bomo pester kulturni program, kjer bo sodelovala tudi vojaška godba na pihala iz Ljubljane. Na praznik bomo odkrili spominsko ploščo prvemu padlemu partizanu v našem kraju. Občinski odbor pa bo imel na praznik slavnostno sejo.

Nadomestne volitve v Kamniku

Pri nadomestnih volitvah za člane LOMO Kamnik je bil v drugi volilni enoti izvoljen na izpraznjeno mesto kovaški mojster Janez Zore, ki je ob 99% udeležbi dobil 436 glasov, proti kandidat pa 66.

Partizansko slavje na Osojah

ZB Puštal bo 6. junija na Osojah proslavila 11. obletnico ustanovitve »Loškega bataljona« in 10. obletnico »Tomaževega bataljona«. Partizansko slavje bo ob vsakem vremenu na Osojah in se bo začelo ob 11. uri. Borci in ljubitelji našega konca naj se tega slavja v čimvečjem številu udeleže.

Iz vsebine

Z obiska v Križah

ŠEST ČET MLADIH LJUDI . . .

•

Ko so v Vesci prebili sovražni obroč

•

Gospodarske novice

•

USPEL OBRAČUN jeseniškega gledališča

•

Pred novo premiero v Prešernovem gledališču

•

Glasbeni nastopi v Loki

•

ZABAVNA STRAN

•

Drobne vesti — Objave

TEDEN DNI PO SVETU

EDENOVA DUHOVITOST

Angleški zunanji minister Anthony Eden je ob neki priliki takole označil Sovjete in Američane:

»Niti Združene države Amerike niti Sovjetska zveza ne želita vojne. Obe državi želita dobiti vojno — brez boja.«

PRUSKI DUH

Zahodnonemška stranka skrajne desnice »Deutsche Reichspartei« je pred kratkim imela v Mühlheimu svoj kongres. Na tem zasedanju je govoril tudi bivši general Andrae o vzgoji sodobne nemške mladine in o nemški vojski. Med drugim je povedal tudi tole: »Nemške čete, ki bi izgubile svoj stari ideal, bi bile čete, ki se ne bi borile. V slučaju vojne se ne bodo borili profesorji, pa niti profesorji v uniformah. Nam, Nemcem je potreben človek kot je Ramckeu ali Rudel, ki sta bila človeka, ki sta poznala samo akcijo. Zato je nujno potrebno, da se Nemci vrnemo k staremu pruskemu duhu. Ko bomo imeli ta duh, bomo imeli vojsko, drugače pa bomo imeli civiliste v uniformah.«

STAVKA TRŽAŠKIH DELAVCEV

Skoraj vsi delavci, ki pripadajo Združenim jadranskim ladjedelnicam, so pretekli teden v znak protesta stavkali. Direkcija podjetja je namreč zahtevala odpustitev okoli 1000 delavcev. Na mitingu, ki so ga delavci sklicali v Tržiču, je bilo 5000 ljudi.

ODSTAVLJENI MINISTER

Rumunski radio je sporočil, da je bil odstavljen rumunski pravosodni minister Antoan Tatuzianu. Na njegovo mesto je prišel Georgiu di Asconescu.

Mc CARTHYJU STRIŽEJO PERUTI

Vlada predsednika Eisenhowerja je senatorju Mc Carthyju ponovno odrekla pravico, da bi imel svojo obveščevalno službo v državni upravi. Poročilo Bele hiše pravi, da odgovornosti vlade ne more uzorpirati noben posameznik, ki se skuša postaviti nad pozitivne zakone.

INCIDENT V SUEZU

Britanski ambasador v Kairu je obiskal egiptovskega zunanjega ministra zaradi incidentov na področju Sueškega prekopa. Skupina Egipčanov je namreč ubila enega britanskega vojaka v Ismailiji in zažgala kamion, ki ga je stražil. V Port Saidu pa je oborožena skupina zažgala angleško skladišče in povzročila 400.000 funtov škode.

Šest čet mladih ljudi . . .

V Križah tabori okoli 600 predvojaških obveznikov – Kljub dežju veselo razpoloženje

V Križah tabori te dni okoli 600 mladincev iz kranjskega okraja. So po večini kmečki sinovi, ki ne morejo vse leto redno obiskovati predvojaške vzgoje, ker so predaleč od predvojaških centrov. Zato so se zbrali za 14 dni v Križah, da s strnjenim poukom predelajo snov za vse leto. Šest čet jih je. Šest čet mladih ljudi, rojenih v letih 1935 do 1937. To je njihovo prvo taborjenje in bo nedvomno vsadilo v njihova srca občutek kolektivnega življenja in tovarištva, jih obogatilo z osnovnimi vojaškim, političnim in obče-kulturnim znanjem in jih tako dostojno pripravilo za službo v naši ljudski armadi.

Taborjenje organizira Svet za prosveto in kulturo OLO Kranj.

Taktična vaje na terenu. Mladinci kopljejo strelske jarke

Pri praktičnih vajah preizkušajo tečajniki znanje . . .

». . . Puška ima 9 delov . . .«, pripoveduje postaven fant. Malo se mu sicer še zatika, a vendar jih našteje vseh devet lepo po vrsti. Ob njem stoji vodja odelenja, ki je prav tako tečajnik, vendar je že pred letom dni dokončal prvi tečaj predvojaške vzgoje v Naklem. On zna našteti puškine dele v kakršnem vrstnem redu kdo želi. Ob zaključku tečaja bodo znali tako vsi. Resnost in vztrajnost, ki se jim razbereta z obrazov, sta porok za to.

»Prav dobro gre«, odgovarja vodja sosednjega odelenja tov. Jože Štular iz Dupelj. »Razumemo se dobro, čeprav smo se pred tednom prvič srečali. Tudi v učenju kar dobro napredujemo. Le vreme nam nagaja.«

Dež jim res nagaja že nekaj dni. Pred nekaj dnevi so imeli nočno vajo in jih je pri tem dež dodobra napral. Pa nič zato! Dobre volje nikdar ne zmanjka. Prav tista nočna vaja jim je dala nov povod za šale in smeh. Razigrano pripovedujejo o tečajniku, ki v hitrici ni našel hlač, pa jo je kar v spodnjicah pricvrl v stroj. Ali pa o tistem, ki je pozabil obuti oba čevlja in je prikrevsal kar v enem . . .

Na »krugu« sem ujel dva Ztrovca. Oba sta kmečka sinova. Pobaral sem ju, kako se kaj počutita. Pohvalila sta se. Marsikaj novega sta že slišala in se naučila. Povprašal sem, če ju doma, sedaj ko je dovolj dela, kaj pogrešajo, pa sta mi odgovorila, da je to »ta mala«.

Tudi s hrano so se vsi pohvalili. Da je tečna ali da je je sram je takega fanta, da bi pokazal, kako je še navezan na »materino krilo«. Zato bi bilo mnogo bolje, da bi jih pustili 14 dni same. Čeprav so domači zdaj, ko so jim fantje prvič ušli iz gnezda, v skrbeh, da se jim ne bi kaj pripetilo, jih bodo drugo leto že laže pogrešili, ko bodo videli, da so se tokrat vrnili vsi čili, zdravi in zadovoljni.

Podobno taborjenje kot letos, bo namreč organizirano tudi prihodnje leto in vsa naslednja leta. Najmlajši med letošnjimi udeleženci se bodo na ta način še dvakrat sestali, preden bodo odšli odslužit svoj vojaški rok.

Tako žive mladinci v Križah. Še dva dni in spet se bodo vrnili domov, s seboj pa bodo odnesli prijetne spomine in mnogo novega znanja. Vsako popoldne prihajajo predavatelji iz Kranja in Tržiča in jim marsikaj zanimivega povedo. Poslušali so predavanje o atomski energiji, o razvoju živih bitij, o družbeni vzgoji, o organih ljudske oblasti o gospodarskem sistemu in še posebej o zadružništvu, o pevskem udejstvovanju na vasi itd. Razen tega sta jih obiskala pevski zbor in godba na pihala tržiške »Svobode« in jim priredila prav lepa koncerta. Ogledali so si tudi »Drago Ruth», ki jim jo je pripravila dramska sekcija tržiške »Svobode».

. . . ki so si ga pridobili pri teoretičnem pouku

Še nekaj na rob: Barake, v katerih bivajo, je že načel zob časa. Prav kmalu jih bo treba popraviti, ker bi bila velika škoda, da bi propadle. So na lepem kraju in prav primerne za taborjenja, kakršno je to, o katerem smo napisali zgornjih nekaj vrstic. Tudi za razne kolonije, letovanja, tečaje ipd. bi se dale prav lepo izkoristiti.

Tečajniki v stroju pred taboriščem

Obiščite Jezersko!

Tako piše na ličnih prospektih, ki jih je izdalo Turistično društvo. In res se splača obiskati ta lepi kraj pod Kočno in Grintovcem. Planinski zrak in čudovita priroda sta tista dva elementa, ki sta Jezerskemu vtisnila pečat letovišča — okrevališča. Zato ni nič čudnega, če so že danes, ko se ne moremo pohvaliti z najboljšim vremenom, gostinski obrati na Jezerskem že do polovice polni. Iz vseh predelov naše domovine prihajajo v ta planinski svet gostje, ki si žele miru in prijetnega oddiha.

Gostišča na Jezerskem lahko sprejemejo do 120 gostov, pri privatnikih pa je še za 80 gostov prostora. V letošnjem letu je uprava gostinskih obratov Dom na Jezerskem (Kazina), Korotan in Planinka, sklenila obnoviti obrat matični lokal Doma na Jezerskem. Delo gre že h koncu in iz Kazine bo nastal velik, moderen hotel z novo kuhinjo, sanitarnimi napravami ipd.

Naše ljudi pa bo predvsem zanimalo, kako je v teh obratih s cenami. Lahko povemo, da bodo letošnje pensionske cene 10 odstotkov nižje od lanskih. To so dosegli na ta način, da so zmanjšali režijske stroške in zvečali promet. Oboje je Jezerjanom uspelo. Še v januarju so imeli 24 uslužbencev in menda prav toliko gostov. Danes pa imajo samo 19 uslužbencev in 65 gostov. Ko pa bodo vsa razpoložljiva mesta zasedena, bodo morali najeti samo še dve moči. Dela bo sicer veliko, vendar so uslužbenci pripravljeni krepko prijeti za delo, saj bodo na ta način tudi več zaslužili.

Izrednega pomena za razvoj turizma in gostinstva na Jezerskem je tudi nova avtobusna proga iz Celovca v Portorož, ki jo je organiziralo podjetje »Slavnik« iz Kopra. Ta avtobusna zveza je Jezerjanom omogočila, da gostom lahko postrežejo opoldne z morskimi ribami, ki so bile še zjutraj v morju. Prav tako je s sadjem, ki je na Jezerskem polovico cenejše kot n. pr. v Kranju.

Kranjčani so 1. maja dobili z Jezerskim izredno dobro avtobusno zvezo, saj peljeta tja dva avtomobila, ki se še istega dne vračata. Ob sobotah in nedeljah je delovni kolektiv jezerskih gostinskih obratov pripravil za svoje goste prijetno zabavo, kjer igrajo mladi Kranjčani. Gostje so s temi prireditvami izredno zadovoljni, saj pravijo, da niso nič slabši, kot popularni Tržičani.

Delovni kolektiv, ki je zelo priden in marljiv želi samo to, da bi jih obiskalo čimveč gostov, zlasti ob sobotah in nedeljah si obetajo velikega obiska iz Kranja in okolice. Na Jezerskem bodo delovni ljudje našli prijetno in poceni razvedrilo.

Ko so v Vesci prebili sovražni obroč . . .

Priprave na občinski praznik v Vodicah

Na predlog organizacije ZB NOV Vodice je občinski ljudski odbor sprejel sklep, da bo 13. junij odslej njihov občinski praznik. Ta dan je namreč za vse občane zelo pomemben. Pred 10. leti je bila v Rašici velika sovražna ofenziva na Gorenjski odred, VOS in domače terence.

12. junija 1944. leta je nemška vojska pričela obkoljevati Rašico s približno 5000 možmi, oboroženimi z mitraljezi, avtomati in lahkimi topovi. Obkoljevanje se je pričelo preko Trzina, Črnuč, Gamelj, Skaručne in Sela pri Vodicah. Tako je 12. junija zvečer močan obroč oklepal Rašico. V njenih gozdovih je bilo takrat 350 borcev Gorenjskega odreda ter nad 50 terencev in članov VOS. Najmočnejše sovražne zasede so bile predvsem med prehodi iz gozda v gozd, toda pod izkušenim vodstvom so partizani ponoči uspešno prebili obroč v vasici Vesca. Nemške enote so s klici: »Zu viel Banditen!« pobegnile pred partizani in tako so se partizanske enote 13. junija ob 5. uri zjutraj v celoti prebile in z udarno pesmijo nadaljevale pot preko Bukovice v vodiške gozdove. Domačini so bili takrat v velikem strahu, ker je bilo med borci okoli 50 njihovih svojcev.

Še istega dne so Nemci napadli partizane v vodiških gozdovih, pri čemer so imeli večje izgube. Med partizani je bil ranjen samo eden. Ta brezuspešna sovražna ofenziva je bila izvedena na pobudo takratnega župana in orožnikov iz Vodic. Njihov načrt je žalostno propadel, partizani pa so praznovali zopet novo zmago.

Na počastitev 13. junija se prav vse organizacije in društva pridno pripravljajo. Od 6. do 13. junija bo kulturni teden. V tem času bodo vsak večer razne prireditve. 12. junija zvečer bo na kraju centralne proslave sprejem partizanskih patrulj, nato pa koncert vodiške godbe in ostali kulturni program. V nedeljo zjutraj bodo slavnostne seje občinskega ljudskega odbora ter odborov vseh organizacij in društev. Nato bodo odkrili 3 spominske plošče padlim borcem in talcem v vodiški občini. Popoldne ob 14. uri bo v Polju veličasten sprevod, v katerem bodo sodelovale partizanske patrulje člani ZB, gasilci, narodne noše in drugi. Na čelu povorke bo korakala vodiška godba. Sprevod bo za tem krenil v vas Vesco, kjer je bil pred 10. leti prebit sovražni obroč in dosežena pomembna zmaga partizanskih enot.

Centralna proslava se bo pričela popoldne ob 15. uri. Vsi borci, udeleženci ofenzive bodo tedaj prejeli spominske značke. Po proslavi bo veliko partizansko rajanje. Borce in ostalo ljudstvo širom po Gorenjski vabimo, naj nas obiščejo, da bomo skupno praznovali 13. junij in obujali spomine na velike dneve naše revolucije.

Obveščevalec Milan udeleženec ofenzive

Kako?

Primer tovarne klobukov »Šešir« iz Škofje Loke je dal vzpodbudo za ta kratki sestavek.

Na račun tega podjetja so namreč prišle določene pritožbe, v katerih se podjetju očita, da je pri prodaji svojih izdelkov podpiralo bolj zasebnike kot pa socialistični sektor trgovine.

Blagovni promet odnosno trgovina, je od povojnega popolno administrativnega razpečevalca v zadnjih letih postala pomemben regulator ponudbe in povpraševanja na našem tržišču in je kot taka na današnji stopnji družbenega in gospodarskega razvoja popolnoma prosta, kar pomeni, da lahko vsako podjetje odnosno gospodarska organizacija trguje z neomejenimi količinami blaga s komerkoli — bodisi z državnim ali zadružnim podjetjem, bodisi z zasebnikom — pri čemer se smatra za poslovno področje vsa FLRJ.

S tega stališča je omenjeni očitek tovarni »Šešir« zakonsko neutemeljen. Vendar na to stvar ne smemo gledati preozko. Tovarna je splošno družbena lastnina in zato je tudi njen izdelek — družbeni proizvod. Zaradi tega družbi tudi ne more biti vseeno, kam ta proizvod odhaja, odnosno komu koristi.

Tovarni »Šešir« se očita, da je favorizirala prodajo klobukov zasebnikom. To je v neki meri še razumljivo, kajti minuli dve leti sta bili leti decentralizacije in reorganizacije trgovske mreže in so zaradi tega trgovska podjetja imela zelo nerada na zalogi klobuke, katere ni možno tako hitro prodati kot ostalo blago in so tako ti proizvodi v precejšnji meri bremenili njihova obratna sredstva. Tovarna pa je bila prisiljena iskati tržišče za svoje proizvode. Toda vprašanje je, če so bili za rešitev iz te zagate primerni ravno le dva, odnosno trije zasebniki. Verjetno to blago niso imeli le za lastno uporabo, ampak so z njim prav gotovo tudi prekupčevali, ker so ga dobivali v zelo velikih količinah.

Ne gre torej v konkretnem primeru za škodo v komercialnem pomenu besede, toda za načela socialistične morale v trgovanju, na katera posamezna podjetja v marsikaterih primerih kaj rada pozabijo pri iskanju in zasledovanju finančnega učinka.

Krediti za gradnjo stanovanjskih hiš

(Nadaljevanje s 1. strani)

borbo proti tem pojavom bo treba vložiti še dovolj truda.

Nato so odborniki prešli na razpravo o upravljanju in kategorizaciji stanovanjskih hiš splošnega ljudskega premoženja. Kategorizacijo bo v okraju izvršilo 14 za to postavljenih komisij po točkovnem sistemu. O višini najemnin, ki bodo v povprečju približno 50% višje od dosedanjih, bo moral še v posebnem odloku sklepati okrajni ljudski odbor.

Kot povsod v državi, tako je tudi v radovljiškem okraju zelo pereče stanovanjsko vprašanje. V okraju bo ustanovljen sklad za individualno gradnjo stanovanjskih stavb. Poleg tega pa bodo tudi posameznikom dani krediti za izgradnjo stanovanjskih hišic, predvsem tistim, ki bodo gradili na zemlji, ki je odrejena za zidavo in bodo imeli za to odobrene gradbene načrte. Kredite bodo prejemali v prvi vrsti tudi tisti, ki se bodo kakorkoli združili v posameznih stanovanjskih zadrugah, kot so to že sedaj primeri na Jesenicah. Brez dvoma bo potrebno misliti tudi na proizvodnjo cenejšega materiala, na boljšo in racionalnejšo mehanizacijo gradbenih podjetij.

S tem sta zbora razpravo na skupni seji končala ter o raznih drugih tekočih vprašanjih razpravljala na ločenih sejah.

Gospodarske novice iz vse države

ZVEZNI DRUŽBENI PLAN ZA LETO 1955

Odbor za gospodarstvo zveznega Izvršnega sveta bo verjetno že do julija letošnjega leta dokončal osnutek zveznega družbenega plana za leto 1955. Ta načrt bo, predno bo predložen Ljudski skupščini v proučitev, dan tudi v javno razpravo.

NOVA PREDILNICA

V Leskovcu bodo začeli graditi veliko predilnico z 10 tisoč vreteni. Stroje in druge naprave bodo uvozili iz inozemstva. Predvidevajo, da bo predilnica dograjena že v letu 1956.

USTANOVILI SO SADJARSKO DRUŠTVO

Strokovnjaki za sadje so na posvetovanju v Čačku sklenili ustanoviti jugoslovansko-znanstveno sadjarsko društvo, s sedežem v Beogradu, ki bo skrbelo za razvoj in napredek sadjarstva v naši državi.

ZAKURILI SO PRVO KOKSNO BATERIJO

V drugi jugoslovanski koksarni v Zenici so 10. maja zakurili prvo od štirih koksnih baterij.

V začetku avgusta pričakujejo že prve količine koksa. Ta koksna baterija bo proizvajala v 24 urah okrog 30 ton koksa.

V MAKEDONIJI BODO ZASADILI VEČ TOBAKA IN BOMBAŽA

V Makedoniji bodo letos posadili okrog 20.000 ha tobaka, zato pričakujejo, da bo letošnja proizvodnja tobaka rekordna.

Izredno veliko zanimanje je tudi za gojitev bombaža, zaradi ustrezno določenih odkupnih cen in je to privedlo do tega, da bodo z njim zasejali dvakrat večje površine kot doslej.

TA MESEC BO ZAČELA OBRATOVATI

Tovarna sukanca v Sinju bo začela že letos v juniju obratovati. Izdelovala bo različne vrste sukanca. Proizvedli bodo predvidoma 500 ton sukanca letno.

Prešernovo gledališče

pred koncem sezone

Sezono po navadi otvarjamo z resnim domačim delom, zaključujemo pa z veseloigro iz neproblematičnega sveta. Namerilo se je, da smo dobili za vesel konec gledališkega leta komedijo, ki bo razvedrila naše ljudi, ki pa le ni plehka plaža, o kateri mislijo mnogi, da edina ustreza pravemu sproščenju po delovnem dnevu.

Napoleonovi huzarji (P. A. Bréal: Les Husards, krstna uprizoritev v Parizu, januarja tega leta) spadajo v tisto zvrst komedijskega repertoarja, za katero se ženejo vsi gledališčniki, kadar sestavljajo repertoar za bodoče sezone. Ni zahtevna (ne mislim, da ni režijsko zahtevna), in vendar ni nesmiselna. Vzeta je iz resničnega življenja in resnično je vse, kar se dogodi tudi čisto slučajno, ker je pač njen smisel, da nam posmehljivo bridko ali zabavno pove resnico v obraz.

Huzarji so satira na okupatorje in okupirance, točneje: na napoleonske vojske ali — kar Francozi sami najbolje razumejo — na njihovo kolonialno vojno. Prizorišče komedije je postavljeno v zgornjo Italijo ob koncu 18. stoletja, ko dežela pričakuje Francoze, s katerimi je bil podpisan mir, in ki so zdaj na potu, da ta mir »zagotovijo« sebi in Italijanom. Armado vodi Napoleon, ki je bil takrat po zaslugi svoje premetene lojalnosti že general. Vojska, ki jo v strahu božjem pričakujejo petični Lombardijci, pa ne prigalopira v gala uniformah, marveč spotena, zlakana in prav nič podobna junakom, ki bodo lepim Italijankam jemali čast. O tem je ženski svet precej razpravljal in morda bi Francozov v vas sploh ne bilo, če ne bi bil suknjarjev sin pregnal dve huzarski kobili, ko je bil v strahu za svojo mlado ženo. In tako prideta oba huzarja v vas, da poiščeta zlikovca in opereta svojo vojaško čast, ki sta jo izgubila obenem z »ukradenima« konjema. — Konflikt med suknjarjevo familijo in huzarjema je poln nesrečno-komičnih situacij, v katerih so zdaj civilisti, zdaj huzarja na boljšem. Konča pa se kljub nevarni igri s puškami in sabljami srečno. Za precejšnje spoznanje srečnejše za civiliste.

Komedijo je zrežirala v svojem odličnem prevodu Djurdica Fleretova, sceno je zasnoval Niko Matul, kostume pa Mija Jarčeva.

Drugi važnejši dogodek v gledališču bo gostovanje **Mestnega gledališča iz Celja.** 8. junija se nam bodo predstavili z Budakovim »Klopčičem«, veselo ljudsko igro iz liškega življenja.

Komedija je doživela v Celju svoj slovenski krst. Z velikim uspehom so jo igrali tudi v Zagrebškem dramskem gledališču, kjer je bila prvič uprizorjena.

Upamo, da občinstva tega dne v našo hišo ne bo privabila le vesela igra, marveč tudi samo dejstvo, da bomo videli Celjane prvič v Kranju.

-z

Lep obračun jeseniškega mestnega gledališča

Sedem premier je doživelo 73 predstav - 20.835 gledalcev

S sinočnjo uprizoritvijo Tijardovičeve operete Mala Floramy, ki je bila po vrstnem redu hkrati 73. predstava, je Mestno gledališče na Jesenicah nekako zaključilo svojo letošnjo sezono. Na izrecno željo občinstva bo gledališče v sredo in nedeljo opereto spet ponovilo. Sinočnji predstavi je prisostvovalo tudi 61 Tržičanov, pretekli teden pa je obiskal jeseniško gledališče kolektiv tovarne »Iskra« iz Kranju. 12. junija bodo Jeseničani z istim delom gostovali v Tolminu.

Zadnja gledališka sezona v Mestnem gledališču na Jesenicah se je začela lani, 29. novembra. Po prizadevanju gledališkega vodstva in ob pomoči ljudske oblasti je igralcem uspelo predstaviti občinstvu sedem premier. Do vključno 23. maja so imeli 68 predstav, ki jih je obiskalo 20.835 ljudi. Najvišje povprečje udeležbe so zabeležili pri Tijardovičevi opereti »Mala Floramy« in »Kreftovih »Krajnskih komedijantih«. Poleg omenjenih dveh del je gledališče uprizorilo občinstvu še Devalov »Kotiček igrač«, »Tri brate«, Jurčič-Tomažičeva »Domna« in Shakespearovega »Othella«. V začetku sezone pa so ponovili dve deli tudi iz pretekle sezone.

Prav gotovo je to hvale vreden obračun jeseniškega gledališča, ki je poleg uspelih premier znatno razgibal kulturno življenje na Jesenicah. Še posebno moremo to trditi za Tijardovičevo opereto »Mala Floramy«, v kateri nastopajo mešani pevski zbor in folklorna skupina jeseniške »Svobode« ter jeseniška glasbena šola, ki predstavljajo tri najmočnejše kulturne ustanove na Jesenicah. Da pa bo sodelovanje in zbližanje omenjenih kulturnih ustanov imelo trajnejše posledice, bodo v zvezi z gostovanjem v Tolminu priredili tudi zlet sodelavcev operete »Mala Floramy«.

V okviru Zveze prosvetnih društev radovljiškega okraja pa bo mestno gledališče na Jesenicah pripravilo Žižkovo Miklovo Zalo, ki jo bodo igrali v začetku julija v letnem gledališču na Jesenicah in jo pozneje ponovili tudi na Bledu v Zaki. Sodelovali bodo igralci različnih društev radovljiškega okraja.

Obisk v Kropi

Pevska zbora jeseniške »Svobode« bosta organizirala zadnji koncert v okviru tekmovanja, ki ga je razpisal OSS, v Kropi. V soboto , 5. t. m., bodo pevci obiskali kroparske kovače in žebljarje in jim priredili v dvorani novega prosvetnega doma lep kulturni večer. Poleg moškega in mešanega pevskega zbora jeseniške »Svobode« bosta sodelovala na koncertu tudi mali in veliki orkester jeseniške glasbene šole, priznana sopranistka Pavelca Klečeva bo zapela nekaj solospevov, violinist France Čelesnik pa bo zaigral na violino. Ob zaključku bo zapel mešani zbor ob spremljavi velikega orkestra dve pesmi in dal koncertu mogočen zaključek. Ta nastop bo brez dvoma utrdil tovariške odnose med jeseniškimi železarji ter kroparskimi žebljarji.

Naše podeželje prisrčno sprejema obiske PG

Letošnjo pomlad je Prešernovo gledališče obiskalo Škofjo Loko, Cerklje, Kropo, Tržič in preteklo soboto še Železnike. Tako je gledališče s finančno pomočjo okrajnega ljudskega odbora v Kranju, ki je prevzel kritje stroškov za prevoz, pričelo praktično uveljavljati geslo: »Kulturo in umetnost ljudstvu!« Obiski predstav, prisrčni sprejemi povsod, vabila na ponovna gostovanja, vse to priča dovolj zgovorno o tem, da je Prešernovo gledališče postalo pravo ljudsko gledališče. Če to dejstvo nekateri zanikajo, jih je sedaj podeželje opozorilo, da nimajo prav.

Podeželje je tudi pokazalo, da je od pravilnega odnosa ljudi do gledališča odvisno, če bo to gledališče res ljudsko. Gledališče je treba obiskovati, potem bo lahko opravljalo svojo vzgojno nalogo, potem bodo v prihodnje tudi odpadle za funkcionarje naših delavskih kulturnih društev kaj malo laskave izjave, češ, »da delavstvo ne razume predstav v Prešernovem gledališču.«

V Železnikih so igralce lepo sprejli, dvorano so napolnili do zadnjega kotička, med predstavo pa so dokazali, da so zmožni slediti tudi tako zahtevnemu komadu kot je Andersonovo »Zašlo je sonce«. Odborniki domačega SKUD so nas presenetili z izjavo, da imajo Železnikarji radi predvsem drame in da zato želijo, da bi jim posredovali čimveč dramskih del.

V odmoru po 3. sliki je ob odprtem odru tov. Zupančič pozdravil ansambel v imenu domačega SKUD, občinskega odbora in Krajevnega sveta za prosveto in kulturo, članica domačega SKUD pa je igralcem PG podarila šopek cvrtja. Po predstavi so igralci v družbi z domačini izmenjali misli o tem, kako bi kulturo v Železnikih še bolj dvignili in uresničili velike načrte. Trojica delavnih železnikarskih igralcev, Zupančič, Thaler in Mohorič, je člane PG zasula s kopico vprašanj in le prehitro je prišel čas odhoda. Kranjski gostje so se poslovili navdušeno in s trdnim namenom, da v Železnike še pridejo. Pa še to so želeli pri odhodu: da bi ni prihodnja gostovanja šli z njimi tudi tisti, ki trdijo, da je njihovo gledališče odmakjeno ljudstvu. Spoznali bi, da se tudi preprosti ljudje lahko približajo gledališču in da je očitek o nekem »meščanskem gledališču« nesmiselna laž.

ft-

Plodno delo v Podnartu

Dramska družina društva »Partizan« v Podnartu zelo uspešno deluje. V zadnjem času so uprizorili Mannersovo veseloigro v treh dejanjih »Peg, srček moj«.

Igro je skrbno naštudiral tov. Lampič, ki obiskuje režijersko šolo v Ljubljani. Njegove vešče roke so izdelale prav okusno scenarijo. Igralci so uspešno gostovali v Križah in na Javorniku, kjer so na okrajnem tekmovanju dosegli visoko oceno. Istočasno so bili povabljeni na gostovanje na Jesenice, kar je za malo podeželsko igralsko družino prav gotovo zelo častno priznanje.

Društvo »Partizan« se bori z velikimi težavami, ker nima na razpolago dovolj prostorov v tesnem domu. Namerava povečati dvorano in oder. Pri delu bo treba nuditi društvu vsestransko podporo, da bo v novih prostorih doseglo večje uspehe.

J. Sicherl

Malomarnost Jeseničanov

Jeseniška »Svoboda« je pripravila v počastitev Kongresa »Svobod« v Celju slavnostno akademijo, ki naj bi bila v soboto zvečer v dvorani doma »Svobode«. Poleg slavnostnega govora bi izvajali program moški in mešani pevski zbor ter folklorna skupina jeseniške »Svobode«. Akademije ni bilo, ker je jeseniško občinstvo ni obiskalo. Tak malomaren odnos prebivalcev do delovanja naših »Svobod« in predvsem do II. Kongresa »Svobod« v Celju je za Jeseničane kaj slabo spričevalo.

LEPOTA IN RESNICA

S slikarske razstave tržiških gimnazijcev

V preteklem tednu je bila v Tržiču svojevrstna razstava slikarskih izdelkov gimnazijskih dijakov.

Človek gre na tako razstavo s presodkom, da bo videl nekaj šolsko-šablonskega, nekaj kar se ponavlja iz leta v leto. Ko pa sem stopila v malo dvorano »Svobode«, sem obstala pred nečem povsem novim.

Mojim očem se je odkril čisto nov, doslej malokdaj opažen svet otroške duše. Tu sta bili resnica in iskrenost. Sledila sem fantaziji otroške duše, njenemu dojemanju dogodkov, krajine, letnih časov. Nič ni zlaganega, nobene omlednosti in solzavosti. Tržiški gimnazijci so realisti, zdravi, polnokrvni otroci, ki vidijo in občutijo lepoto in jo izražajo odkritosrčno, po otroško sicer, zlasti iz prvih razredov, vendar popolnoma samozavestno. Tu ni nobenega oklevanja in plahosti. Naslikajo, kar vidijo in občutijo.

Takoj ob vhodu so bile slike prvih razredov. Čudovite kombinacije živih barv, iskreno doživeto veselje. Sledile so slike višjih razredov: pokrajinske slike Tržiča in okolice: lepe, jasne barve, ubranost in lepota. Potem spet slike letnih časov, — tihožitja in uporaba perspektive. Natančnost in točnost.

Nekaj prav posebnega so bile kompozicijske slike, sestavljene iz več risarskih listov, ki jih je delal skupaj kolektiv mnogih učencev. Vsak je naslikal le del skupne slike, ki sestavljena v celoti, pušča svojevrsten vtis. Tu sta bili velika skupinska pokrajina in pa ilustracija Jurčičevega Desetega brata. Poslednja je bila nadvse lepa. Posamezni prizori so bili med seboj povezani ter so nevsiljivo prehajali drug v drugega.

Višek razstave so bili mozaiki. Da, res, nisem si mogla tega predstavljati. Ko sem stopila v dvorano, sem nasproti vhoda zagledala sliko Prešerna, veliko in lepo. Šele, ko sem prišla bliže, sem videla, da je sestavljena iz samih drobnih barvanih lističev. Z neizmernim potrpljenjem in spretnostjo so dijakinje sestavile mozaik. Mozaikov je bilo na razstavi še več. Vsi so bili brezhibno sestavljeni, slike dovršene. Prav mogočno je učinkoval Martin Krpan, ko je posekal Brdavsa.

Razstavni prostor je bil premajhen za vse obilje materiala. Zato so bile slike stisnjene druga v drugo in se celo deloma prekrivale. Škoda!

Akademski slikar Milan Batista ima neverjeten uspeh. Šele prvo leto je v Tržiču, koliko bo dosegel v nekaj letih! Njemu in njegovim dijakom vsa pohvala!

Razstava na II. gimnaziji

Napredna šola daje vedno večji poudarek umetnostni vzgoji in manuelnemu delu. To opravljata pri nas risarski pouk in pouk ročnih del, ki se v naše srednje šole postopoma uvaja. Kakšne uspehe dosegajo dijaki in dijakinje II. gimnazije v Kranju iz teh dveh predmetov, bo pokazala razstava risarskih in ročnih del, ki bo odprta na tej šoli v dneh 5., 6. in 7. junija t. l. Obisk razstave se toplo priporoča.

Raztrganci

Prizor iz 3. dejanja »Raztrgancev«, ki jih je kranjsko Mladinsko gledališče uprizorilo na Zboru Gorenjskih aktivistov na Jelovici

Radovljica

Po zadnjih pripravah sodeč, bo letošnji zlet DPD »Svobod« radovljiškega okraja pravi praznik delovnih ljudi vse Gorenjske. Računajo namreč, da se bo zleta udeležilo okoli 30.000 ljudi iz radovljiškega, kranjskega in tolminskega okraja. Za ta zlet se »Svobode« radovljiškega okraja pripravljajo že več mesecev in so močno aktivizirale svoje skupine in članstvo. Zlet delovnih ljudi Gorenjske bo na Završnici pod Stolom, kjer so se že včasih zbirali svobodaši z Jesenic in ostalih gorenjskih krajev. Bila pa so tam tudi razna partijska in druga posvetovanja, katerih so se često udeleževali tudi vodilni tovariši KPS, med njimi tov. Edvard Kardelj, Franc Leskošek in drugi. Na letošnjem zletu bodo ocenili tudi uspehe enoletnega dela »Svobod« radovljiškega okraja in podelili priznanja najboljšim.

Slišali bomo slovensko ljudsko pesem

Drugi stilni koncert Prešernovega pevskega zbora

Prihodnji teden, 10. junija, bomo doživeli spet lep pevski dogodek v Kranju: moški, ženski in mešani zbor »France Prešeren iz Kranja« bo priredil svoj drugi stilni koncert. To pot je na vrsti harmonizirana slovenska ljudska pesem. Sodelovali bodo solisti: Baritonist Franjo Feldin, tenorist France Gabrič, sopranistka Marta Poljančeva in baritonist Daro Žvab.

Spored bo obsegal ljudsko pesem prav iz vseh krajev slovenske domovine v harmonizacijah najrazličnejših skladateljev. Tako bo koncert prikazal nazoren prerez celotnega pevskega čustvovanja našega človeka, ki je tako barvito kot je raznolika naša pokrajina. Za glasbeno izobražene pa bo zanimiv študij, kako naši razni skladatelji harmonizirajo, urede, prirede ljudsko pesem. S taktom, pravo mero in brez nasilja, jo je treba izoblikovati. Kako jim je to uspelo, bomo slišali.

Ženski pevski zbor nam bo zapel sledeče pesmi: belokranjsko »Slaviček« v priredbi Slavka Mihelčiča, gorenjske »Visoka je gora«, »Oh, ti fantič milosrčni«, Ne bom se moživa« in »Od oglarja« v priredbi Petra Liparja, koroško »Oj, ta mlinar«, v priredbi Cirila Preglja, »Pastirica pa pase ovce tri«, »Vsi so prihajali« in Nocoj pa, oh nocoj« v priredbi Danila Bučarja ter podravsko »Štirje fantje igrajo«.

Moški pevski zbor je pripravil: saleško »Sinoči sem na vasi bil«, »Mi ptičica zapoje«, prleško »Baba ide na gosti«, »Barčica« in »Ena ptička mi poje« v priredbi Petra Liparja, »Je pa davi slanca pala« v priredbi Emila Adamiča, prekmursko »Pij, mila pij« in koroško »Te pavar pa grahovce seje« v priredbi Franceta Marolta, goriško »Nevesta se joče« v priredbi Milana Dovgana in »Srečni Blaže« v priredbi Rada Simonitija.

Mešani pevski zbor se bo predstavil s koroško »Tam, kjer teče bistra Zila« v priredbi Luke Kramolca in »Polževa ženitev« v priredbi Ubalda Vrabca.

Vsi trije zbori bodo peli pod vodstvom skladatelja Petra Liparja, ki mu ne gre le priznanje za marljivo in vztrajno vežbanje treh pevskih zborov, pač pa tudi, in to v prvi vrsti, hvala za smotrno glasbeno vzgojo občinstva. Kot nam je na prvem koncertu predstavil umetno zborovsko pesem dveh naših skladateljev, nam na tem koncertu v zaokroženi celoti prikaže harmonizirano slovensko ljudsko pesem; v prihodnjih nastopih pa bodo sporedi posvečeni posameznim slovenskim pa tudi jugoslovanskim pokrajinam. Spoznali bomo srbsko, makedonsko, dalmatinsko in druge zborovske pesmi v celotnih ciklusih. Na tako načrtno delo sta pevski zbor »France Prešeren« in njegov pevodja res lahko ponosna.

Četudi je pri koncertih naših Prešernovcev velika dvorana Sindikalnega doma v Kranju vedno premajhna, je bilo treba napisati teh nekaj vrstic v informacijo. Vnaprej se veselimo, da bomo spet slišali vedno lepo slovensko ljudsko pesem, ki nas je tisočletja družila in bodrila v najtežjih dneh naše zgodovine.

Č. Z.

Nekaj misli ob večeru umetniške besede

Umetniško pripovedovanje je eno najstarejših izraznih sredstev umetniškega občutja ljudstva. Že pred rojstvom antične tragedije so potovali starogrški rapsodi po sončni Atiki in pripovedovali junaške zgodbe o borbah pred Trojo in čudovitih prigodah prebrisanega morjeplovca Odiseja. Mrzli in meglen sever je rodil pripovedovalce Sag, mračnih krvavih zgodb o krvni osveti in okrutnih rodovnih sporih. Rapsodi našega Juga, guslarji, obujajo v slovesno obožni melodiji v narodu spomin na kosovsko tragedijo, slovenski ljudski pevec pa svoje balade o lepi Vidi, Zariki in Sončici, mladi Bredi in dr. že poje.

Recitiranje ali deklamiranje v današnjem smislu se je pri nas začelo malo pred marčno revolucijo, se razživelo v dobi čitalnic in po osvoboditvi na mnogih proslavah, prireditvah in akademijah doseglo edinstven razmah. Pri tej množičnosti pa je trpela notranja vrednost pripovedovanja. Po krivdi recitatorjev, ki si o načino izvajanja sami niso na jasnem ali svoje naloge ne pripravijo resno, se tope v votlem patosu, so postale deklamacije v programu podeželskih akademij nujno zlo, ki se mu publika po možnosti izogne. V tem tudi tiči vzrok nezaupanju in slabemu odzivu občinstva, ki je v Kranju le slabo poznani večer umetniškega pripovedovanja istovetilo z večerom deklamiranja pesmic.

Redkim poslušalcem je pripravil član Prešernovega gledališča **Marjan Dolinar** presenetljivo lep umetniški užitek. Z veliko sugestivno silo je pritegnil ljudi, da so zaživeli z zgodbo, ki jo je pripovedoval. Znal je zbuditi v njih ista ali vsaj podobna čustva, ki so svoj čas navdahnila pesnika in ga prisilila k ustvarjanju. Žlahtno vsebino je dal v žlahtni obliki.

Program večera je bil kaj skrbno izbran, dasi močno zahteven do poslušalcev, pa tudi za izvajalca samega trd oreh. V domačem delu programa bi ob Prešernu, Cankarju, Ketteju in Kosovelu pričakoval namesto Oblaka še Gradnika in kratko prozo Prežiha, pa tudi namesto »Oranže« kakšno značilnejšo Župančičevo pesem. Lepo presenečenje in pravo odkritje večera so vse tri Berkopčeve belokranjske pesmi, zlasti čustveno toplo in neposredno iz ljudske lirike zajeto »Majčino pismo«. Prav te tri pesmi je tudi Dolinar prežel z iskreno prisrčnostjo in jih štejem poleg pretresljivo podane Cankarjeve sanjske podobe »Gospod stotnik« med najlepše užitke večera. Iz različnih prizorov Cankarjeve bridke komedije »Za narodov blagor« zmontirani Ščukin monolog ni niti stilna, niti miselna in logična enota. Podobne, oz. hujše montaže Cankarja iz rok režiserja Stupice je svoj čas vsa kritika odklonila. Tudi je Dolinarjev umteniški temperament usmerjen povsem drugam, v kontemplativnost, vse razumevajoči in nekoliko superiorni nasmešek življenjsko izkušenega človeka in daleč od mladostnega zanosa, svete jeze in jedke satire Cankarjevih junakov.

Nekaj podobnega bi veljalo na Mark Antonijev govor iz Shakespaerejeve drame »Julij Cezar«, umetnino, ki ni le najmočnejše delo v Dolinarjevem izboru, temveč ga štejem med najbolj dognane stvaritve svetovne dramske literature. Dolinarjev Anton Mark je bil človek, ves razboljen in tudi mace preplašen zaradi nasilne Cezarjeve smrti, in ne hladni, preračunljivi demagog, ki mu je Cezarjevo truplo le stopnica do oblasti. Pač bi pripovedvalčevega »Osornega Pirusa« komentiral s Hamletovo opazko in označil »kraljico Mabo« kot kaskado kultivirane govorne tehnike. Ponazoril je v svojem pripovedovanju vso vedro šegavost Daodeta in pristno francoski esprit Hugoja ter večer efektno zaključil z efektnim monologom o Kolibi stare farse.

V odmorih je pianist Leon Engelman izvajal dela Chopina, Skerjanca in Vremšaka. Preveč sem amuzičen, da bi mogel o tem delu večera kaj prida poročati in ne vem, če ni to vzrok, da nisem občutil stičnih točk med obema deloma programa. Po mojem mnenju je bila v tem primeru naloga godbe spremljati, ilustrirati in dopolnjevati govorjeno besedo in ji pomagati do plastičnejšega izraza.

Francé Bratkovič

Žirovnica

Gimnazija Žirovnica se pripravlja na slovesen zaključek šolskega leta. Namerava prirediti javen pevsko-telovadni nastop in z njim pokazati celoletne uspehe na tem področju.

Glasbeni nastopi v Loki

Kulturno življenje v Loki se v zadnjem času razvija v znamenju glasbe. Ker se čuti pri vsem tem prizadevanju hvale vredna težnja po vključevanju mladine, ne bi bilo napak, če bi začeli z najmlajšimi — gojenci glasbene šole, ki so nam 16. maja na svoji javni produkciji pripravili nekaj prijetnih uric in zadovoljivo višino umetniškega podoživljanja.

Če upoštevamo dejstvo, da je šola še mlada in brez tradicije (ustanovljena je bila ob začetku šolskega leta 1949/50), kaže letošnji nastop resno prizadevanje vodstva šole po dvigu kvalitete. K letošnjemu uspehu pa je prav gotovo pripomoglo tudi dejstvo, da je z dograditvijo novega gimnazijsekga poslopja tudi glasbena šola dobila le svoje primerne prostore. Sedaj dela na šoli 5 oddelkov: klavir, violina, trompeta, klarinet, flavta in solopetje. Želeli bi morda še oddelke za čelo, kontrabas, oboo in rog, če bi hoteli dopolniti mladinski orkester, ki že deluje in ki naj bi v bodoče izpolnil veliko vrzel v delu tukajšnjega KUD. Kaj pa harmonikarji?

Starejši ljubitelji glasbe, ki se zbirajo v okviru KUD »Tone Šifrer« pa imajo opravka s tršimi orehi in težavami. Gledališka skupina zaključuje sezono s ponovitvijo operete »Tam na gorah«, ki je žela v lanski sezoni precejšen uspeh. Na sporedu imajo tudi novo opereto »Študentje smo«. Povsod marljivo sodeluje orkester JLA. Zaželeno bi bilo, da bi se osnoval domač orkester, ki bi pomagal prizadevnim pevcem in igralcem! Morda bo za osnovo lahko mladinski orkester, nekaj starih mojstrov je tudi še, pa bi se to dalo narediti, kaj? Menda pa res ne bo tako težko skočiti preko tistih nesrečnih osebnih antipatij in sporčkov ipd., ki se zdi, da ta razvoj ovirajo? Tudi pihal ne manjka! Saj že pol leta deluje godba na pihala KUD, ki združuje 11 starih članov in mladincev, ki jih bo v kratkem, pravijo še več. Godbeniki prav pridno vadijo pod vodstvom dirigenta tov. Oskarja Škulja, materialno pa jih je podprla Predilnica s 100.000 din, LOMO pa s 25.000 dinarji, tako da so inštrumente spravili v red in že šestkrat javno nastopili z budnicami ob raznih slovesnostih, volitvah in praznikih, na Prešernov dan celo z Učakarjevim venčkom »Za Savco«, 26. aprila pa s samostojnim koncertom, kjer so igrali dela Lorbeka, Učakarja, Lindraya, Stolza in Verdija.

Menda je imel največjo smolo mešani pevski zbor, ki kar ni mogel zaživeti, kljub dobri volji in prizadevnosti nekaterih pevcev zlasti pa pevovodje, gimnazijskega ravnatelja tov. Demšarja. Nekaj nastopov na akademijah — to je bilo vse!

Tako smo torej v Loki doživeli le dve nadvse uspeli vokalni gostovanji na katerih so Ločani ponovno dokazali, da so veliki prijatelji petja (prav tako kot modne revije ali jesenišekga zabavnega orkestra, kar je oboje tudi po svoje uspelo!). V soboto, 15. maja, je gostoval KUD iz Rateč z lepim koncertom vokalne in inštrumentalne glasbe. Nastopila sta moški in mladinski pevski zbor in tamburaški orkester. Pevci so peli narodne, umetne in partizanske pesmi. Moški zbor je bil kos tudi zahtevnejšim skladbam. Pokazal je, kaj je mogoče ustvariti z dobro voljo pevcev in pevovodje. Menda pa je poslušalce najbolj navdušil mladinski zbor s svojim prisrčnim izvajanjem, sa je moral nekaj pesmi celo ponoviti. Pozna se, da vodi zbor človek, ki zna navdušiti mladino za lepo petje.

Prepričan sem, da tako dostojne proslavitve rojstnega dne maršala Tita kot letos, v Loki še ni bilo. Še bolj pa sem prepričan, da je ni bilo še marsikje drugje. Združenje rezervnih oficirjev je poleg bengaličnega ognja organiziralo svečano akademijo, kjer sta sodelovala orkester JLA in moški zbor ljubljanske filharmonije pod vodstvom Rada Simonitija. Njihov nastop je tako po izvedbi kakor tudi po izbiri programa presegel vsa naša pričakovanja. Tu je vsaka beseda in vsak komentar odveč. Zboru moramo želeti le: Čimprej na svidenje! Organizatorjem slavnosti pa, da si želimo čimveč tako kvalitetnih in skrbno pripravljenih akademij, doživetij, ki človeku ostanejo v spominu in v — srcu!

Tretji večer Glasbene šole

Tretja letošnja produkcija Glasbene šole v Kranju je pokazala vse one odlike, ki so bile ugotovljene že pri prvi in drugi produkciji, deloma pa jih je še stopnjevala. Tudi to pot so nastopali učenci iz klavirskega oddelka prof. Avguštinove, prof. Zupančičeve in prof. Rebeceve; iz violinskega oddelka prof. Fajona in iz solističnega oddelka prof. Majdičeve.

Iz klavirskega oddelka so pokazali vsi nastopajoči učenci lepo tehnično znanje, deloma tudi izrazno moč in lepoto tona. Zlasti so izstopali mala Marijanca Liparjeva, Gorjančeva, Železnikova in seveda učenec VIII. razreda Šting, ki je tehnično izvrstno odigral zahtevno Bethovnovo patetično sonato in ji vlil mnogo izraza. Morda je tu in tam malo pretiraval, kar je pač posledica njegovega mladostnega zagona. Iz violinskega oddelka se je med drugimi prav dobro odrezal Završnik zlasti s čistočo tona. Bolj pa mora paziti na držo loka. Iz oddelka za solo petje so nastopili trije učenci. Sopranistka Habjanova, ki jo poznamo že iz prejšnjih nastopov, je bila v izborni dispoziciji, zato je bilo njeno petje prepričevalno. Pela je zelo sproščeno, le na nekaterih mestih smo slišali malce stiskanja glasu. Sopranistka Poljančeva ima lep, sočen, liričen sopran s kolaraturno barvo, ki posebno v srednji legi mehko zveni, medtem ko višja in nižja lega te mehkobe še nimata. Baritonist Žvab lepo napreduje. Efekt petja pa se se ne dosega z zunanjimi izrazi, marveč le z notranjo izrazno močjo. Vsi trije pevci so pesmi lepo interpretirali.

Zelo nas je razveselil nastop godalnega orkestra, ki šteje preko dvajset mladih godbenikov po večini učencev prof. Fajona. Pod njegovim vodstvom so odigrali štiri glasbene komade efektno, mladostno sveže in intonančno dovolj čisto.

Ako resumiramo nastope vseh treh glasbenih produkcij, moramo ugotoviti, da opravlja Glasbena šola v Kranju v svojim profesorskim zborom pod vodstvom direktorja Liparja, veliko vzgojno nalogo na polju glasbene umetnosti, ki najbolj plemeniti in druži človeška srca in s tem v zvezi mnogo prispeva ne samo k umetnostni, marveč tudi k socialni vzgoji. Produkcije same pa so tudi močan činitelj za glasbeno vzgojo občinstva, ki kaže mnogo razumevanja in zanimanja, saj so bile vse tri produkcije kar dobro obiskane. Zdi se, da se Kranj vsega tega premalo zaveda, saj so prostori, kjer deluje Glasbena šola odločno pretesni in deloma neprimerni.

Mladinci niso imeli sreče

V okviru mladinskega tedna na Jesenicah bi moral biti izveden skupen zlet mladine na Ravne na Mežaklji. Zaradi slabega vremena je bil zlet odložen na minulo nedeljo. Več sto mladincev z Jesenic in Javornika ter ostalih krajev radovljiškega okraja se je kljub slabemu vremenu podalo na Ravne, kjer naj bi bil partizanski marš, manever predvojaške vzgoje, telovadba in nastop članov in članic TVD »Partizana« z Jesenic in Javornika ter kulturni program. Zaradi slabega vremena je bilo mogoče izvesti le del predvidenega programa. Poleg ostalih gostov je počastil mladince s svojim obiskom na Ravnah tudi ljudski poslanec France Perovšek.

šport ★ šport ★ šport

Okrajne tekme v ljudskem mnogoboju

V nedeljo, 30. maja, so bile na igrišču »Partizana« v Škofji Loki tekme v ljudskem mnogoboju kranjskega okraja. Tekmovanje, ki je obsegalo poleg orodne telovadbe, prostih vaj in redovnega nastopa tudi lahkoatletske discipline, je bilo dobro pripravljeno in je zajelo 109 tekmovalcev in tekmovalk. Zdi se, da postaja telovadba vse bolj privlačna mladinkam, ki so bile najbolj številno zastopane, dočim je članov manj, članic pa skoraj ni. Presenečа sorazmerno majhno število mladincev. Zanimiv bi bil vsekakor socialni sestav nastopajočih. Telesna vzgoja je vse premalo zakoreninjena med delavsko, še manj pa med kmečko mladino. Menim, da bo treba vzeti za zgled 44-letnega Žirovca Sedeja, ki je med člani zasedel VIII. in 40-letnega Ločana Bizjaka, ki je zasedel IX. mesto. Vsekakor lep uspeh. Obema iskreno čestitamo, zlasti še, ker sta oba tudi med najmarljivejšimi vaditelji in vodniki v okraju.

Tekmovale so vrste in posamezniki. Tehnični rezultati so bili naslednji:

Člani (II. rared): 1. vrsta Škofja Loka, 2. vrsta Žiri. Posamezniki: 1. Rudi Benedik, Škofja Loka, 2. Jordan Janevski. Škofja Loka.

Članice (II. razred): 1. Anka Kogoj, Tržič; 2. Silva Kogoj, Tržič.

Mladinci (I. razred): 1. Miloš Klemenčič, Škofja Loka.

Mladinci (II. razred): 1. vrsta Stražišče; 2. vrsta Kranj I. Posamezniki: 1. Avgust Perne, Kranj; 2. Vlado Sotelšek, Stražišče.

Mladinke (I. razred): 1. vrsta Škofja Loka; 2. vrsta Kranj. Posameznice: 1. Mirjana Vukič, Kranj; 2. Mara Dagarin, Škofja Loka.

Mladinke (II. razred): 1. vrsta Kranj; 2. vrsta Škofja Loka. Posameznice: 1. Mira Kališnik, Tržič; 2. Vera Jenko, Škofja Loka.

Strelci v Medvodah

Strelska družina v Medvodah je dosegla v zadnjih tednih precejšnje uspehe. To so dosegli na ta način, da vsi strelci vestno izpolnjujejo svoje naloge, v družini pa vlada vzoren red in disciplina. Po zadnjem občnem zboru družine, ki je bil konec marca, so pridobili že 55 novih članov, tako da družina šteje že 105 strelcev. Strelci imajo redno dvakrat tedensko svoje vaje, ki se jih člani z veseljem udeležujejo. V tem času je družina poslala na tekmovanje v Ljubljano 5 člansko pionirsko ekipo in člansko ekipo, ki sicer nista dosegli vidnih uspehov, kažeta pa, da je strelstvo v Medvodah dobilo prave temelje.

To nedeljo bo v Medvodah strelsko tekmovanje družin, kjer bosta sodelovali tudi strelski družini iz Šentvida. Medvoška družina sama pa ima redna notranja medekipna tekmovanja.

Družina si je s pomočjo medvoških ustanov in podjetij postavila leseno barako in steklено verando ter pripravila 300 metrov dolgo strelišče. Največ zaslug pri tem imajo medvoška elektrarna, tovarna »Color«, organizacija ZB in občinski ljudski odbor. Medvoški strelci so jim za pomoč hvaležni in obljubljajo, da bodo z delom tako nadaljevali, kot so začeli.

2200 telovadcev na zletu v Kamniku

To nedeljo bo v Kamniku prvi okrajni zlet »Partizana«, na katerem bodo sodelovala vsa društva okraja Ljubljana-okolica. Posebni vlaki in avtobusi bodo pripeljali v Kamnik telovadce iz Ljubljane, Vrhnike, Litije, Logatca in drugih krajev ljubljanske okolice. Sodelovalo bo 27 društev z nad 2200 telovadci od cicibanov do vrhunskih telovadcev. Nastopilo bo tudi 250 pripadnikov ljudske armade s posebnimi vazami. Okrajni zlet v Kamniku bo za vse telovadce velika preizkušnja za republiški zlet, ki bo prihodnjo nedeljo v Ljubljani.

Nastop bo na velikem športnem stadionu v Mekinjah. Kamničani z vso naglico pripravljajo telovadišče, da bo urejeno, saj bo moralo sprejeti rekordno število telovadcev.

Ob tej priliki se Kamničani spominjajo 50-letnice ustanovitve telovadnega društva, pri katerem je kot telovadec sodeloval med svojem bivanjem v Kamniku tudi naš maršal Tito.

Tekmovanje za pokal maršala Tita

v nedeljo, 6. VI. 1954.

Škofja Loka: ob 17.30 uri: Ločan : Garniziji, službujoči Kalan.

Hrušica: ob 15.30 uri: Mladost : Hrušica, službujoči Gasar.

Kranj: ob 13.30 uri: Korotan : Jesenice B, pionirji, službujoči Smole.
ob 14.30 uri: Korotan : Bled, mladinci, službujoči Smole.

Jesenice: ob 9. uri: Jesenice A : Tržič, pionirji, službujoči Varl.
ob 10. uri: Jesenice : Tržič, mladinci, službujoči Varl.

Nekaj o kamniških nogometaših

Nogometni klub »Stol« v Kamniku, ki združuje predvsem nogometaše južnega dela mesta, marljivo dela tudi v letošnjem letu. Z rednimi treningi so nogometaši »Stola« toliko napredovali, da so se lansko leto uvrstili v I. razred Ljubljanske podzveze. V tem razredu ima moštvo »Stola« precej močne nasprotnike. Toda iz prvenstvenega tekmovanja v letu 1953-54 se vidi, da so nogometaši uspešno zastopali klub, saj so od desetih tekem izgubili le tri; štiri dobili, dve igrali neodločeno, ena tekma je bila zaradi nepopolne registracije nogometašev »Stola« odločena v korist nasprotnika.

Zaradi opustitve treninga v zimskem času so prve prijateljske tekme nogometaši iz Kamnika izgubili in sicer: v marcu z nogometaši »Mladosti« iz Kranja ter v aprilu z moštvom J. L. A. iz Kranja. Slednjo so izgubili s precej visokim rezultatom. Igralci so bili na tekme slabo pripravljeni, ker klub za zimski trening nima primernih prostorov. Z malo več dobre volje nogometašev samih, pa bi bil lahko tudi v zimskem času trening v malo oddaljeni telovadnici TD »Partizan« v Kamniku.

V prvi polovici maja, ko ni bilo toliko prvenstvenih tekem pa je prosti čas izkoristila tovarna usnja iz Kamnika, ki je organizirala nogometni turnir v čast obletnice rojstva maršala Tita. Na turnirju so tekmovale nogometne ekipe iz tovarne usnja Kamnik, »Titana«, »Stola« in »Partizan« iz Mengša. Na turnirju so prvo mesto zasedli nogometaši »Stola«, drugo pa ekipa iz Mengša. Turnir je bil zanimiv, predvsem zadnje tekme, ker sta se moštvi Mengša in »Stola« borili za prehodni pokal, ki ga je Tovarna usnja namenila zmagovalcu turnirja.

Nogometni klub »Stol«, ki se je ustanovil na pobudo sindikata kolektiva ima 80 aktivnih članov, predvsem mladine in pionirjev. S porastom članstva se postopoma dviga tudi kvaliteta igre. Nadaljnjemu razvoju in dvigu kvalitete nogometa pa bo moral klub posvečati še več pažnje.

Nogomet po Gorenjski

Preteklo nedeljo so bile na Gorenjskem na sporedu prve izločilne tekme za pokal maršala Tita. Tekmovanja se udeležujejo vsa gorenjska nogometna društva. Sodelujejo pa tudi enjastorice, ki so jih sestavili pripadniki JLA.

Na Bledu sta se srečali moštvi Mladosti iz Kranja in domača enajstorica. Kranjčanom se je posrečilo, da so premagali domačine s tesnim rezultatom 4 : 3.

V Lescah pa je gostovala garnizija JLA Škofja Loka in premagala Prešerna z visokim rezultatom 5 : 1.

Dvoštevilni rezultat pa je doseglo moštvo Tržiča na svojem igrišču, kjer so premagali dokaj šibko moštvo iz Naklega s 14 : 2.

LOČAN : KOROTAN B 7 : 0

Nogometna tekma za pokal maršala Tita med Ločanom in Korotanom II. se je po nezanimivi igra končala z zmago domačinov 7 : 0.

Gasilske vaje

V nedeljo, 30. maja so imeli gasilci iz Medvod, Stanežič, Pirnič, Sore, Goričan in Svetja ter gasilske čete iz tukajšnjih tovarn velike gasilske vaje pri tekstilni tovarni. Gasilske čete so sodelovale z vsemi svojimi motornimi črpalkami na avtomobilih in vozeh. Vaja je zelo dobro uspela.

Kratke iz športa

V Kamniku je nogometna tekma med starimi in mladimi nogometaši končala z 2 : 0 v korist starih.

— — —

V odbojkarski tekmi med Kamnikom in zagrebško Lokomotivo je domača vrsta na svojem igrišču klonila z rezultatom 3 : 1. Kamničani so igrali slabše kot v prvi tekmi.

Telovadni nastop

TVD »Partizan« Jesenice bo prihodnjo nedeljo razvilo svoj društveni prapor in s tem v zvezi organiziralo telovadni zlet. Na predvečer telovadnih nastopov bo na Jesenicah slavnostna akademija, v nedeljo, 6. junija, pa razvitje prapora in razna tekmovanja ter velik telovadni nastop, na katererem bodo sodelovala vsa društva in nekatere šole radovljiškega okraja.

— — —

NC Gorenjske obvešča, da se zaradi pomanjkanja terminov naslednje kolo za cup FLRJ odigra v sredo, 9. t. m. V to kolo se že vključi tudi NK Jesenice. Prizadeti klubi bodo o razporedu pismeno obveščeni.

S III. redne seje upravnega odbora OGZ Kranj

Dne 26. maja je zasedal upravni odbor OGZ in danes objavljamo nekaj najvažnejših sklepov.

1. Zaradi točne opredelitve sedanjih članov je potreben pregled celotnega članstva, ki naj bo široka akcija po vseh društvih. V ta namen naj društva sklicejo množične sestanke in tiste tovariše, ki že dalj časa niso pokazali nobene aktivnosti, izključijo iz organizacije. O tem bodo društva prejela posebno okrožnico OGZ, na katero že sedaj opozarjamo.

2. Upravni odbor je odobril ustanovitev novih PGD na Štefanji gori, na Seničnem, v Puterhofu, v Čirčah, v tovarni »Planika« v Kranju in Predilnici v Škofji Loki. Organizacijski odsek zveze bo pripravil vse potrebno za izvedbo ustanovnih občnih zborov.

3. Odobrene so bile podpore iz kreditov DOZ in OLO, za katere so zaprosila društva. O tem bodo še posebej obveščena.

4. Posebna komisija je poročala o stanju v PGD Goriče, Sebenje in Kovor. Ugotovila je, da se vsa ta društva aktivno udejstvujejo v prostovoljnem gasilstvu.

5. Brigadni nastopi bodo izvedeni po določenem programu, o gorenjskem gasilskem festivalu pa bo treba dokončno razpravljati po 15. juniju 1954.

Lahovški gasilci vihte krampe

Dasi imajo lahovški gasilci poleg dobre opreme, dveh MB in gasilskega avtomobila tudi gasilski dom, s tem še niso zadovoljni. Dom jim je pretesen in ga hočejo razširiti. Zgraditi hočejo orodjarno in pa prostorno ter lepo dvorano, ki naj bi ne služila samo gasilcem. V njej bi vaščani lahko prirejali razne igre, kuharske in šiviljske tečaje ter imeli razne sestanke in zborovanja. Ker gradnjo ovira potok, ki teče ob gasilskem domu, so gasilci sklenili preusmeriti vodno strugo in prestaviti tudi dva mostova.

Ob priliki brigadne konference v Cerkljah smo jih obiskali in našli pri prostovoljnem udarniškem delu okoli 30 gasilcev, mladincev in pionirjev. Izrazili so odločno voljo, zgraditi tak gasilski dom, ki bo ponos gasilcem in vasi. Med udarniki smo našli tudi 77 letnega, ustanovnega člana Jožeta Kroparja, ki je kljub starosti prednjačil v delu.

Zaupali so nam, da bodo 6. junija imeli pionirski nastop v Lahovčah, na katerega vabimo vsa okoliška društva.

30-letnica obstoja PGD Voklo

16. maja so v Voklem slavili 30-letnico obstoja svojega gasilskega društva. Po svečani otvoritvi je imel slavnostni govor domači šolski upravitelj tov. Kuharič, ki je prav lepo orisal zgodovinski razvoj društva. Vokelske gasilce je v imenu OGZ pozdravil tov. M. Rotar. Ob tej priliki je bila izročena svojemu namenu nova brizgalna, kateri je kumoval po svojem namestniku delovni kolektiv tovarne »Tiskanine«. Društvu je daroval 100 m tlačnih C cevi Poveljnik brigade tov. Gros je izročil zaslužnim gasilcem odlikovanja in diplome. Po mimohodu je bila praktična vaja z novo brizgalno.

Tudi vaščani so se pripravili na ta gasilski praznik. Svoje domove so okrasili z zastavami, kar je napravilo lep vtis na vse prisotne.

Brigadni nastopi

V dneh 12. in 13. junija bomo v našem okraju prisostvovali prvim prigadnim nastopom. Nastop v Tržiču bo posvečen 60-letnici ustanovitve PGD Predilnice Tržič, nastop v Cerkljah pa 55-letnici ustanovitve PGD Cerklje. Na predvečer bodo vsa društva iz območja brigad poskrbela za zažiganje kresov. Naslednji dan, to je v nedeljo, 13. junija, pa bodo po zboru brigade svečane proslave z razvitjem praporov in paradami ter praktičnimi vajami. Vsa društva na področju teh dveh brigad obveščamo, da je njihova udeležba na teh nastopih obvezna in častna naloga. O udeležbi na brigadnih nastopih in o sodelovanju PGD bodo brigadni štabi poročali OGZ.

Obvestilo

Obveščamo vsa PGD, da je upravni odbor OGZ organiziral inšpekcijsko službo in da bodo inšpekcije sledile vse leto.

O izvedbi gasilskega dne bomo poročali v prihodnji številki.

ZANIMIVOSTI

»ENOOKI« PESNIK«

Veliki angleški pesnik Robert Browning (1818—1889) je bil kratkoviden na levo, daljnoviden pa na desno oko. Vendar ta slavni mož nikdar ni nosil očal. Pri branju in pisanju je mižal na eno oko, na sprehodih pa na drugo.

POTOVANJE NA KREDIT

Nekaj ameriških družb za zračni promet je uvedlo finančne olajšave za daljša posebno prekooceanska potovanja znižali so vozne cene in poleg tega omogočili potnikom nakup voznih listkov na obroke. Odplačevanje traja 20 mesecev. Na ta način skušajo nekatere ameriške letalske družbe povečati promet.

DIRKA NAJDEBELEJŠIH LJUDI

V italijanskem mestu Cavur so bile te dni neobičajne tekme. Dirkali so najdebelejši možje in žene v Evropi. Na 3 kilometre dolgi stezi je med ženskami zmagala 40-letna Italijanka Tereza Scaline, težka 160 kilogramov. Svojo progo je »pretekla«v tridesetih minutah. V tekmovanju za moške je prvo mesto prav tako dosegel Italijan in sicer Felice Alberoni, ki ima 198 kilogramov. Proga je bila dolga 10 kilometrov. Moški so tekmovali na kolesih. Številni tekmovalci so pri tekmah polomili svoja kolesa, ki niso prenesla take obremenitve, veliko pa jih je zaradi velikega napora padlo v nezavest.

IZGINILO JE 450 JAPONSKIH RIBIČEV

Pred nakaj dnevi je nad otokom Hokaído na Japonskem divjal tako strašen tajfun, kot ga najstarejši ljudje ne pomnijo. Ob tej priliki je izginilo, kot poroča pariški »Combat«, 220 japonskih ribiških ladij od 500 ladij, kolikor jih je bilo skupno na od tajfuna ogroženem območju. Posamezni ribiči, ki so preživeli strahovito divjanje vetra, so videli, da so se posamezne ladje na vrhu ogromnih valov lomile kot bi bile iz stekla. Na izginulih ladjah je bilo 450 ribičev, ki jih še niso našli. Oblasti ne verjamejo, da bodo o pogrešanih še kdajkoli našli kako sled.

DUMDUM NABOJI

Dumdum naboji za puško so dobili svoje ime po neki angleški tovarni municije v mestu Dumdum blizu Kalkute v Indiji.

ROBOT, KI RAZUME GOVORICO

Ta mesec bo v Parizu, kot poroča »New York Herald Tribune«, odprta razstava najpopolnejših tehničnih čudes. Največjo senzacijo predstavlja vsekakor robot »Anatol«, ki zna hoditi in ki uboga ukaze svojega čuvaja! Razstava je posvečena napredku mehanike še prav posebno pa uporabi robotov v letalstvu in telekomunikacijah.

PANAMSKI PREKOP V NEVARNOSTI

»United Press«, poroča, da mrzlično delajo pri odpravljanju nevarnosti, katera grozi Panamskemu prekopu, glavni prometni žili med Atlantskim in Tihim oceanom. Na enem mestu, kjer se prekop prebija med skalovjem, so zapazili, da ogromen kompleks zemljišča začenja drseti ter preti nevarnost, da se zruši v sam prekop.

NAVPIČNI VZLET

Da bi sodobna letala dosegala hitrost, dvakrat večjo od zvoka, so bili konstrukturji prisiljeni, da čimbolj zmanjšajo površino kril. Vendar ima to svoje slabosti, med drugim taka letala potrebujejo izredno dolgo pisto za vzlet. Pravo revolucijo pa bodo naredila verjetno letala tipa »Convair«, ki sicer še niso popolnoma preizkušena, vendar so prve poskusne polete z njimi že opravili. Ta letala bodo vzletela navpično, kot vidimo na sliki. To letalo »Convair« ima poleg reakcijskega pogona še posebno napravo, ki jo poganjajo turbo-motorji. Pri vzletu so v pogonu samo takoimenovani turbo-motorji tako dolgo, dokler letalo ne dobi potrebne hitrosti za vodoravni let.

Nevarnosti pri lovu na krokodile

Dnevni in nočni čuvarji teh velikih kuščarjev so ptice in nilski konji

Brian Dumster, sin nekega vrtnarja iz okolice Dirbana v Južni Afriki, je postal prvi profesionalni lovec na krokodile. Dobro je vedel, kako drage in iskane so kože teh ostudnih in požrešnih živali. Njegovo bivališče pa ni bilo niti 100 kilometrov oddaljeno od reke Zambezi — domovine krokodilov. Ko je bil Brian star 20 let, je prvič odšel na lov.

Kmalu so opazili dvoje krvavordečih oči in obrnili so se proti njim...

S seboj je vzel tudi dva domačina, ki sta mu kazala pot. Šotor, motorni čoln, karabinka in nekaj hrane je bilvse, kar je vzel s seboj na divje obrežje reke Zambezi. Že od daleč so videli veliko reko, ki se valila med bujnim rastlinjem, na obrežju pa so ležala sivkastozelena trupla brez znakov življenja; krokodili so se sončili v skupinah po pet ali šest. Pogled nanje je bil strašen in ogromni zobje bi vsakomur pregnali veselje do lova, le Brian je vztrajal.

Ko so se dobro odpočili, so Brian in njegova spremljevalca odšli na lov. Izbrali so si skupino desetih krokodilov, ki so se jim neslišno bližali proti vetru. Ko so se približali na dvesto metrov, pa so živali naenkrat poskakale v vodo. Tako so nekaj dni zaman skušali ubiti vsaj enega krokodila. Vsakokrat so se ti ogromni kuščarji z neverjetno okretnostjo in hitrostjo umaknili v vodo. Z oddaljenosti dve sto metrov pa je bilo nemogoče streljati, ker je bilo treba krokodila zadeti v glavo, malo nad očesom, če so hoteli imeti uspeh.

Skozi daljnogled je mladi lovec opazil, kdo čuva krokodile. Bili so to neke posebne vrste ptiči, ki so neprestano skakali okoli krokodilov, se nemoteno sprehajali po odprtih žrelih ten velikanov in kljuvali meso, ki je ostalo na zobeh. Ob nevarnostih pa so ptiči takoj vzleteli in krokodili so poskakali v vodo. Naslednji dan so lovci opazili, da ima vsak krokodil po en par teh ptičev v službi. Zato je bilo treba najprej prevariti ptiče. Napad so napravili s čolnom, ki so ga pokrili s travo in grmovjem. Vendar se je tudi to ponesrečilo. Ptice so pravočasno opazile namen lovcev in krokodili so se skrili pod vodo.

Ko varuhi spe...

Prav tedaj, ko se je mladi lovec s svojima spremljevalcema hotel razočaran vrniti domov, se je spomnil, kako bo ukrotil krokodile. Ob mesečni noči, ko se je sprehajal po nabrežju Zambezija in opazoval krokodile, kako leno plavajo po reki, je ugotovil, da ponoči ptiči — varuhi spe. Načrt je bil hitro gotov in z obema spremljevalcema je še enkrat poskusil srečo. Da bi imel pri lovu proste roke, si je privezal svetilko kar na čelo.

Ko so opazili prvo žival, so se ji neslišno približali in v neposredni bližini je lovec prižgal svetilko. Krokodil je bil kot hipnotiziran od svetlobe in Brian je z gotovim strelom žival pokončal. V treh urah so nalovili na ta način štiri živali. Navdušeni nad tem uspehom, so hoteli ubiti tudi petega krokodila. Kmalu so opazili dvoje krvavordečih oči in obrnili so se proti njim. Trideset metrov pred krokodilom pa se je zgodila nesreča. Kot da bi nekdo z velikansko roko dvignil čoln v zrak, tako je ogromen nilski konj s svojim hrbtom dvignil čoln, ki se je prevrnil. Vsi trije možje so padli v vodo, med tem pa je nilski konj besnel okoli čolna in ga razbil. Brian in en spremljevalec sta se komaj rešila na breg, o tretjem pa niso nikdar več slišali. Krokodili so opravil svoje.

Na obrežju je Brian ugotovil, da ponoči, ko ptiči spe, krokodile varujejo nilski konji, ki so tudi strašno nevarni. Lovec se je vrnil v Levingstone, vendar tam ni dolgo zdržal. Kmalu je odšel na bregove Zambezija, s seboj je vzel domačina, ki je dobro vedel, kje je največ krokodilov. Na nekem rečnem jezeru, ki je bilo približno en kilometer dolgo in prav toliko široko, so zagledali strahoten prizor: Jezero je izgledalo kakor velika sivkastozelena kožna površina. Kamor koli se je Brian ozrl, je videl same krokodile, strašne v svoji požrešnosti. To jezero je bilo pravi krokodilji raj. Ptiči — varuhi so letali nad svojimi ostrozobimi gospodarji ali pa so jim sedali v široko odprta žrela. Tudi tukaj je bil lov podnevi nekaj nemogočega. Lovec je počakal, da je zašlo sonce. Če je bil pogled na to jezero krokodilov podnevi nekaj strašnega, potem je bilo tisto, kar je Brian videl ponoči, nekaj takega, da se tudi najbolj junaškemu lovcu naježijo lasje. Na stotine rdečih oči, ki so bile nekaj časa nad vodo in zopet pod vodo, je požrešno iskalo plen.

Kazen za požrešnost

Brian pa je že bil v čolnu in se bližal smrtni nevarnosti. Vsak hip je lahko krokodil z udarcem repa prevrnil čoln in od obeh lovcev ne bi ostal niti atom. V dveh urah je Brian ubil 24 krokodilov. Uspeh je bil neverjeten. Drugi dan po uspešnem lovu je Brian zagledal, kako šest nilskih konjev zapušča vodo. Ob pogledu nanje se je domislil, da bi ti lahko služili kot izredno dobra vaba za požrešne krokodile. Ko se je jim je s puško v rokih približal, se je neki samec oddvojil od črede in ga hotel napasti. S sigurnim strelom ga je Brian ubil. Velikansko mrtvo telo so razkosali na tri dele in jih postavili na obalo za vabo.

Ponoči se je Brian ob prvi vabi skril za grmovje in čakal. Kaj kmalu je nekaj videl. Okoli dvajset krokodilov je stalo v vrsti pred vabo prav po vojaško postrojenih. Kakor hitro se je prvi krokodil najedel, je odstopil mesto drugemu, ta tretjemu itd. Ko je lovec prvič ustrelil, so vse druge živali poskakale v vodo, vendar Brian ni dolgo čakal in njihova požrešnost je bila prevelika. Ponovno so živali prilezle na suho in se postavile v vrsto. To se je ponovilo petnajstkrat... Mladi Brian je spoznal, kako je treba loviti krokodile.

Po šestih mesecih, ki jih je preživel na reki Zambezi, se je vrnil v svoje rojstno mesto, s seboj pa je prinesel 33 krokodilovih kož — pravo premoženje. Vendar ni dolgo ostal doma, kmalu se je zopet vrnil na bregove Zambezija in tako postal prvi profesionalni lovec na krokodile.

NEKAJ ZA NAŠE ŽENE

Otroška muhavost in trma

Muhavost in trma sta za vzgojo discipliniranosti in volje pri otrocih pogostoma resni oviri. Predvsem je sleherna muhavost izraz razdražljivosti, posledica nezadovoljstva. Miren, uravnovešen otrok, ki je zadovoljen s tistim, kar ima, ni nikoli tak. Muhast otrok pogostoma spreminja razlog svojega nezadovoljstva. Zdaj zahteva »vzemi me v naročje«, zdaj »postavi me na tla«, zdaj hoče imeti to in potem zopet ono igračo.

Če je otrok muhast le poredkoma, se starši ne smejo vznemirjati, če pa se to ponavlja in je otrok sicer popolnoma zdrav, potem mu morajo starši posvetiti posebno pozornost. Eden izmed vzrokov otroške razdražljivosti je večkrat občutek lakote. Otrok ne zna povedati, zakaj je muhast, toda če ga nahranimo, se takoj pomiri. Razdražljivost lahko povzroča tudi pomanjkanje svežega zraka, neprimerna obleka ali ubutev, ki otroka ovirajo. Tudi preutrujenost ali preobilica močnih vtisov neugodno vplivata na otrokovo razpoloženje. Starši, ki hočejo odstraniti te vzroke, morajo skrbeti za pravilno telesno vzgojo svojih otrok. Drug važen vzrok za razdraženost je večkrat tudi dolgočasje. Z otrokom se moramo pogostoma pogovarjati in vzpodbujati njegovo iznajdljivost, zadovoljevati moramo njegove razumne zahteve in spretno voditi igranje ne da bi ga pri tem motili. Tudi družba drugih otrok je močno sredstvo proti dolgočasju.

Otroško sitnarjenje večkrat povzroča tudi slaba volja odraslih, kar otrok kaj hitro opazi. Sploh je otrokovo razpoloženje močno odvisno od odraslih oseb. Vsekakor je najvažnejši vzrok muhavosti pri otrocih preveliko razvajanje. So starši, ki naivno mislijo, da je najboljše sredstvo za vzgojo otrok zadovoljevanje vseh njegovih želja. Taki razvajenci so neke vrste hišni bogovi, ki jim je vse dovoljeno. Zanje ni nič nemogoče. Ti otroci postanejo majhni tirani, ki strahujejo svoje starše. Njihove prošnje postanejo kmalu ukazi. Razvajanje razkraja tudi voljo in otrok postane sebičen in nesamostojen.

Posebno skrbno je treba navajati k disciplini trmaste otroke. Trma, kakor tudi druge lastnosti značaja, se ne podedujejo. Glavni vzrok neubogljivosti je dejstvo, da si starši niso pridobili pri otroku potrebnega ugleda. V takih primerih grožnje ne dosegajo zaželenega učinka in si z njimi ne moremo pridobiti spoštovanja. Včasih otrok vztraja pri svoji želji le zato, ker noče spremeniti svoje odločitve. Otrokova trma je lahko tudi posledica njegovin izkušenj glede medsebojnih odnosov med otroki in starši v drugih družinah, kjer jih drugače vzgajajo kot njega. Včasih pa izvira trma iz želje, storiti nekaj po lastni volji in z vztrajnostjo nekaj doseči. Take trme ne smemo pobijati. Če se otrok loti težke naloge, ki je ne zmore, mu pomagajmo in ga opozorimo na težave.

Večkrat se razvije trma tudi zato, ker starši in učitelji ne opazijo sprememb, ki so nastale pri otrocih in ne računajo z njihovo težnjo po neodvisnosti in samostojnosti. Trma se rada pokaže tudi tam, kjer se starši grobo vtikajo v otrokovo življenje in ne razumejo otrokove težnje, biti v najgloljih kotičkih svojega notranjega sveta sam s seboj ali z najbližjimi prijatelji. Otroška trma na vzgojo večkrat prav neugodno vpliva. Pogosto se začne tak otrok izmikati družbi ali pa hoče svojo okolico tiranizirati. Zato moramo pri vzgoji takega otroka skrbno proučevati njegov značaj in izbrati temu primeren vzgojni način.

Moda

Ljubka, kimono krojena poletna obleka iz črtaste svile

Kuharski recepti

Mrzle omake z oljem

Paradižnikova omaka: Tri pasirane rumenjake mešamo z nekoliko olja, ki ga dodajamo po kapljah. Čim postane zmes gosta, ji pridenemo še soli in popra, veliko žlico gorčice, 15 do 20 kapljic limoninega soka, veliko žlico gosto kuhanih paradižnikov (konzerva) in malo žličko sladkorja. Vse to dobro premešamo in razredčimo z zelo blagim kisom.

Sardelna omaka. 3 očiščene slane sardele, v vodi namočeno in odcejeno žemljo ter 3 trdo kuhane rumenjake spasiramo. Temu dodamo nato poper, kis, olje in za noževo žlico sladkorja. Vse skupaj potem dobro premešamo in shranimo do serviranja na mrzlem prostoru.

Gorčična omaka. Pasiramo 3 trdo kuhane rumenjake, dodamo veliko žlico gorčice, nekoliko soli, kisa, olja in popra ter sladkorja, mešamo 10 minut in omaka je gotova.

Praktični nasvet

Čebulin sok izvrstno lepi papir na kovino. Čebulo nastrgamo in iztisnemo sok. Z njim namažemo kovinski predmet in papir ter ju zlepimo.

Gorenjski PIONIR

Dragi pionirji!

Nekam poredko mi pišete zadnje čase in vse kaže, da ste se ob koncu šolskega leta z veliko vnemo oprijeli učenja. Prepričan sem, da bi vsi radi odnesli najboljše ocene, kar vam tudi jaz želim iz vsega srca. Saj veste, da sem ponosen na vaše uspehe in se rad pohvalim, kadarkoli nanese beseda na mlade bralce »Glasu Gorenjske«.

Ker se tako malo oglašate, sem od samega dolgočasja sklenil, da bom tokrat jaz nekaj prispeval za vaš kotiček. Pa ne zamerite, če bo to sama radovednost! Je že tako, da rad povsod vtikam svoj nos in sprašujem, kaj delajo moji pionirji. Zdaj še posebno težko čakam vaših vesti o peticah v šolskih spričevalih.

Pa tudi o sedanjih izletih mi lahko kaj napišete. Ko sem se mudil zadnjič v Martuljku, sem srečal skupino kranjskih pionirjev, ki so prišli občudovat lepote tega gorenjskega kraja. Rad sem se ustavil in pomenil z njimi. Pritoževali so se nad deževnim dnevom, zato so sklenili, ostati še prihodnji dan, v upanju, da se jim bo sonce vendarle nasmehnilo.

Morda boste imeli tisti več sreče, ke ste namenjeni na sončno Primorsko in so vas zamikale češnje v Vipavski dolini. Prav vsem želim na teh šolskih izletih veliko prijetnega razvedrila.

Zdaj gotovo že snujete načrte za počitniške mesece. Sporočite še meni, kaj mislite početi. Če boste šli v kolonije ali na taborjenje, vas bom rad obiskal.

Vaš Kosobrin.

Kako je lev plen delil

Nekoč so sklenili volk, svinja in lev, da bodo skupaj lovili. Takoj so se napotili v gozd in poskusili srečo. Lev je legel v senco, volk in svinja pa sta šla na lov. Ves dan sta lovila in slednjič ujela lepega jelena. Prinesla sta ga k levu in dejala:

»Sedaj bomo delili.«

»Delil bom jaz. Jaz sem najmočnejši in zato tudi najpametnejši,«je dejal lev. To ni bilo po godu ne svinji, ne volku, a ker jima je bila koža ljuba, sta molčala.

»Razdelil bom vse na tri enake dele,« je začel razlagati lev. »Prvi bo moj, ker sem kralj živali. Drugi del vzamem jaz, ker sem najmočnejši. In tretji je moj, ker je tako prav; če kdo misli, da to ni prav, naj pove, takoj ga raztrgam!« je na koncu zarjul lev.

Ker sta bila pametna, sta se svinja in volk potuhnila in šla. Sklenila pa sta, da ne bosta več lovila skupaj s levom in da bosta šla lovit tja, kjer levov ni. Tako so volkovi in svinje prišli v naše kraje.

(Srbska)

ŠEPAVEC

Naš novi PODLISTEK

Ste že brali zanimivo, poučno in napeto zgodbo o volku — ŠEPAVCU? Če ne, potem sezite po »Glasu Gorenjske«, kjer bo že sredi junija začela izhajati ta povest, ki bo bogato ilustrirana.

Gibanje prebivalstva

NA JESENICAH

Rojenih je bilo od 10. do 24. maja 45 otrok.

Poročili so se: Branko Ditlo, elektromonter in Bibijana Oblak, nameščenka; Bogomir Razinger, upravnik gost. podjetja in Marjeta Glavič, knjigovodkinja; Danijel Črv, mizar in Albina Šrafic, blagajničarka.

Umrli so: Albin Lipušček, 8. 2. 1954, umrl 12. 5. 1954 na Jesenicah v bolnici; Marija Šenk, roj. 8. 12. 1947, umrla 12. 5. 1954 na Jesenicah v bolnici; Ivan Flandja, roj. 1. 2. 1922. umrl 13. 5. 1954 na Jesenicah, Gosposvetska 80; Milan Tresoglav, roj. 5. 9. 1951, umrl 16. 5. 1954 Franc Dovžan, roj. 13. 10 1894, umrl 16. 5. 1954 na Jesenicah v bolnici; Darko Doles, roj. 12. 5. 1954, umrl 14. 5. 1954 na Jesenicah v bolnici; Jože Šlibar, roj. 18. 3. 1870, umrl 16. 5. 1954 na Jesenicah, Prešernova 37; Marija Praprotnik, roj 25. 8. 1884, umrla 17. 5. 1954 na Potokih; Stanislava Koselj, roj. 17. 5. 1954, umrla 18. 5 1954 na Jesenicah v bolnici. Nataša Šmid, roj. 17. 4. 1954, umrla 19. 5. 1954 na Jesenicah v bolnici; Ivana Noč 6. 6. 1878, umrla 19. 5. 1954 na Blejski Dobravi; Marija Mihelič, roj. 17. 4. 1876, umrla 20. 5. 1954 na Jesenich, Cesta v Rovte 16.

V KRANJU

Rojstva: Ana Škripač, delavka iz Čirč rodila dečka; Marija Levstik, tov. risarka iz Kranja, rodila deklico; Terezija Zupan, gospodinja iz Kranja rodila dečka; Marija Zorko, gospodinja iz Kranja rodila deklico; Marija Remic, tov. delavka iz Kranja rodila dečka; Ivanka Golob, gospodinja iz Kranja rodila dečka.

Umrli so: Jožef Česen, roj. 15. 3. 1942, učenec, umrl dne 30. maja 1954 v Kranju; Mina Prosen, roj. 19. 7. 1868 iz Čirč, gospodinja umrla dne 21. 5. 1954.

Poročili so se: Janez Mezeg, žagar in Helena Ovin, gospodinja; Marjan Stegnar, šofer in Marija Virnat, tov. delavka; Franc Razpet, tov. delavec in Cecilija Bremec, delavka; Jožef Dolinar, elektroinštalater in Ana Benedik, delavka; Rudolf Nadiževec, pečar in Alojzija Megla, zobna inštrumentarka; Matevž Brajc, kmečki delavec in Marija Babič, kmečka delavka; Bruno Strosar, tov. delavec in Danica Plesničar, tov. delavka.

Radio Ljubljana

Poročila poslušajte ob 5.35, 6., 7., 13., 17., 19. in 22. uri.

V nedeljo, 6. junija: 8.15 Domače pesmi za prijetno nedeljsko jutro. 9.00 pol ure za našo vas. 11.00 »Po naši lepi deželi« — Zvone Kržišnik: Haloze. 13.30 Pogovor s poslušalci. 14.00 Otroška predstava — Jan Karafiat: Kresnice. 14.30 Pesmi in plesi narodov Jugoslavije. 15.45 Radijska igra — Herbert Ruland: Velika pot. 17.00 Družinski pogovori. 17.10 Želeli ste — poslušajte! 20.00 Ch. Willibald Gluck: Orfej in Evridika, opera v 3. dejanjih. 22.15 Plesna glasba.

V ponedeljek, 7. junija: 7.20 Za gospodinje. 12.20 Nekaj za lovce. 12.30 Opoldanski orkestralni spored. 13.45 Za mlade pevce in godce. 14.05 Zbori in solisti pojejo slovenske narodne in umetne pesmi. 14.45 Igra trio Dorko Škobrne. 15.30 Šolska ura za nižjo stopnjo: Odmev na potovanju. 16.00 V svetu opernih melodij. 17.45 Zunanje politični feljton. 18.30 Zdravstveni nasveri. 20.15 Simfonični koncert radia Ljubljana. 22.15 V plesnem ritmu.

V torek, 8. junija: 11.00 Šolska ura za nižjo stopnjo: (Odmev na potovanju (ponovitev). 11.30 Šolska ura za višjo stopnjo — prof. Drago Ulaga: Pred počitnicami. 12.00 20 minut z Veselimi godci. 12.20 Kmetijski nasveti. 13.45 Novi filmi. 17.10 Slovenske narodne pesmi. 18.00 Športni tednik. 20.00 Tedenski notranje politični pregled. 21.00 Literarna oddaja: Stara kitajska modrost. 21.30 Ljubljanski komorni zbor in solisti pojo slovenske narodne pesmi.

V sredo, 9. junija: 12.20 Nasveti za dom. 13.45 Za pionirje. 16.00 Koncert po željah. 17.10 Slovenske narodne pesmi. 20.00 Radijska igra — Ivan Cankar: Martin Kačur. 22.15 Igra plesni orekster Radia Ljubljana.

V četrtek, 9. junija: 7.20 Za gospodinje. 12.00 Otroške pesmi Karla Pahorja. 12.15 Cicibanom — dober dan! 13.45 Iz znanosti in tehnike. 15.30 Mali koncert lahke glasbe. 16.00 Radijska univerza — Edo Rasberger: Ali je na svetu dovolj hrane. 17.10 Zabavne melodije. 18.40 Družinski pogovori. 20.00 Kulturni pregled. 20.15 Slovenski kresni običaji. 21.00 Cirkus devetih Beethovnovih simfonij.

Petek, 11. junija: 13.45 Za pionirje. 15.50 Modni kotiček. 16.00 Želeli ste — poslušajte! 17.50 Domače aktualnosti. 18.00 V veselem ritmu. 20.00 Tedenski zunanje politični pregled. 21.00 Iz sodobne književnosti — Kajetan Kovič — Ivan. 21.20 Naši ansambli v plesnem ritmu. 22.15 Nočni komorni koncert.

Oglašujte v „Glasu Gorenjske"

Kino sporedi

Kino »Storžič«, Kranj: do 6. junija ameriški barvni film »Proti vsem zastavam«. Predstave v delavnikih ob 16., 18. in 20. uri, v nedeljo ob 15., 17. in 19. uri. 6. junija ob 21. uri angleški film »Popolna žena«. Matineja 6. junija ob 8.30 »Proti vsem zastavam«, ob 10. uri »Popolna žena.«. 7. in 8. junija angleški film »Popolna žena«. 9. junija italijanski film »Ni miru med oljkami«. 10. in 11. junija ameriški film »Žig preteklosti«. 12. in 13. junija angleški film »V senci mržnje«.

Letni kino »Partizan«: 3. do 5. junija angleški film »Popolna žena«. 6. do 9. junija ameriški film »Žig preteklosti«. 10. junija italijanski film »Ni miru med oljkami«.

Kino »Svoboda«, Stražišče: 5. in 6. junija indijski film »Aandhiyan«. Predstave v soboto ob 18. in 20. uri, v nedeljo ob 17. in 19. uri. Matineja 6. junija bb 10. uri »Proti vsem zastavam«. 7. junija ameriški film »Žig preteklosti«. Predstave ob 18. in 20. uri. 8. junija italijanski film »Ni miru med oljkami«. Predstave ob 18. in 20. uri. 10. junija angleški film »V senci mržnje«. Predstave ob 18. in 20. uri. 12. do 13. junija italijanski film »Vrag vzemi slavo«. Predstave v soboto ob 18. in 20. uri, v nedeljo ob 16., 18. in 20. uri

Kino »Radio», Jesenice: 6. do 9. junija ameriški film »Makao«. 10. junija jugoslovanski film »Ciganka«. 11. do 13. junija amer. drama »Uročen«. Predstave vsak dan ob 18. in 20. uri, v nedeljo ob 16., 18. in 20 uri. Vsako nedeljo dopoldne je matineja ob 10. uri, cena za odrasle 20 din, za otroke 10 din.

Kino »Plavž«, Jesenice: 7. do 9. junija italijanski film »Trubadur«. 10. in 11. junija ameriški film »Makao«. 12. in 13. junija angleška psihol. drama »Osebna zadeva«. Predstave v ponedeljek in četrtek samo ob 18. uri, ostale dni ob 18. in 20. uri, v nedeljo pa ob 16., 18. in 20. uri. Vsako nedelje dopoldan matineja ob 10. uri. Cene za odrasle 20 din, za otroke 10 din.

Kino Koroška Bela-Javornik: 4. do 6. junija ameriška komedija »Nevidni človek«. Predstave v petek in soboto ob 18. in 20. uri, v nedeljo ob 16., 18. in 20. uri. Cena za mladinske predstave za odrasle 20 din, za mladino 10 din.

PO VASEH IN MESTIH GORENJSKE

Iz Žirovnice

Pred kratkim nas je obiskalo lutkovno gledališče z Jesenic. Predstavo »Mojca in živali« (spisali Novyjeva in Tauferjeva) so z zanimanjem gledali mladi in stari. Posebno sta bili vsem všeč Mojca in lovec. Bila sta odlično maskirana in njuna govorica se je nabolj ujemala z odgovarjajočo lutko. Tudi ostale moramo pohvaliti. Hvaležni gledalci si podobnih predstav še želijo.

— — —

Domače KUD »France Prešeren« se je predstavilo s tretjo premiero v tej sezoni. Zaigrali so Budakovo dramo »Metež«. Igra je bila dobro naštudirana. Za uvod je igralec Andrej Sodja recitiral Budakove, Župančičeve in Cankarjeve misli o domovini. Pri predstavi je najbolj ugajal Jole, a tudi njegova žena in hči sta podali prepričevalne like. Ostali igralci so se prav tako potrudili. Igralska družina napreduje od predstave do predstave. Vidno so vsi izboljšali govor, mimiko in tudi maskirani so bili primerno. K uspehu je pripomogla tudi dobra kulisarija, delo domačih igralcev.

— — —

V počastitev Titove 62-letnice je priredilo TD »Partizan« Žirovnica uspelo telovadno akademijo. Spored je bil kar preveč bogat, saj je obsegal 16 telovadnih točk. Z raznimi prostimi vajami, orodno in talno telovadbo so izvajalci pokazali, da je z vztrajnim delom mogoče vključiti mnoge, ki sprva ne kažejo morda največjega veselja za telovadbo.

— — —

Pretekli teden nas je obiskal potujoči kino iz Radovljice. Predvajal nam je slovenski film »Na svoji zemlji«. Ljudje so si ga z največjim zanimanjem prišli pogledat. Morali pa so imeti tudi precejšnjo mero potrpljenja, da so vztrajali do konca, ker je bil film izredno slabo ozvočen in se je trak večkrat pretrgal. Večerno predstavo so zaradi popravil celo odpovedali. Škoda za pokvarjeni užitek!

— — —

Dne 27. maja smo pokopali nenadno umrlo upokojeno učiteljico Balbino Epihovo, ki je uživala svoja zaslužena leta miru v prelepi Vrbi. Na njeni zadnji poti so jo spremili učenci in dijaki, stanovski tovariši in domačini. Nekaj let po 1. svetovni vojni je učila na osnovni šoli na Breznici. Tedaj je prav posebej vzljubila gorenjske kraje. Balbina Epihova je bila sestra naše znane pokojne igralke Marije Vere.

Naj ji bo lahka slovenska zemlja!

Ustanovili so svoj pevski zbor

Že dve leti deluje republiški pevski zbor Slovenije, edini v državi. Na svojih 22. nastopih je ponesel lepoto naše pesmi v mnoge slovenske kraje, tudi na naše skrajne meje: v Prekmurje in na Primorsko.

Člani zbora ustanavljajo okrajne učiteljske zbore. Zelo uspešno deluje učiteljski pevski zbor novomeškega okraja.

Letos je Svet za prosveto in kulturo zbral učitelje in učiteljice — pevce kranjskega okraja. Ta učiteljski pevski zbor šteje 35 članov. Ustanovljen je bil moški in mešani zbor. Oba zbora vodi predsednik republiškega pevskega učiteljskega zbora, gimnazijski ravnatelj tov. Demšar iz Škofje Loke. Učitelji požrtvovalno prihajajo iz raznih šol okraja na skupne vaje v Kranj. Zbor marljivo vadi in bo prvič nastopil dne 19. junija v Zadružnem domu na Primskovem, ko bo v Kranju veliko zborovanje vseh prosvetnih delavcev okraja.

Ob zaključku pevskega tekmovanja

Za zaključek tekmovanja kulturnoprosvetnih društev bodo pevski zbori radovljiškega okraja priredili v nedeljo, 6. junija, pevsko revijo v Mestnem gledališču na Jesenicah. Vsak zbor bo zapel po dve pesmi, katere bo ocenjevala posebna komisija. Združeni moški in združeni mešani zbori pa bodo zapeli ob zaključku po dve pesmi. Vsi zbori se na revijo, s katero bo zaključeno tekmovanje, vestno pripravljajo, da bodo dosegli čimboljšo oceno. Dosedanje delovanje pevskih zborov radovljiškega okraja je po zaslugi tekmovanja poraslo do višine, kakršne pevska dejavnost v radovljiškem okraju še ni dosegla. Skupno število nastopov daleč presega predvideno število 50. Največ nastopov imata jeseniški in bohinjski pevski zbor. Pevska revija, ki bo v nedeljo zvečer, bo pokazala tudi kvaliteten dvig naših zborov, kar je predvsem zasluga Okrajnega sindikalnega sveta na Jesenicah saj je dal pobudo za tekmovanje.

objave · oglasi

GLEDALIŠČE

Prešernovo gledališče Kranj

Sobota, 5. junija ob 20. uri: P. A. Bréal, Napoleonovi huzarji. Tragikomedija. — Izven. **Premiera.**

Nedelja, 6. junija ob 16. uri: P. A. Bréal, Napoleonovi huzarji. Izven in za podeželje.

Torek, 8. junija ob 15 uri: P. Budak, Klopčič. Komedija. Zaključna predstava za gimnazijo in strokovne šole.

Ob 20. uri: P. Budak. Klopčič. Izven — Gostovanje celjskega MG v Kranju.

Sreda, 9. junija ob 20. uri: P. A. Bréal, Napoleonovi huzarji. Izven. V korist vojnih invalidov.

Petek, 11. junija ob 15. uri: M. Anderson »Zašlo je sonce«. Drama v 3. dejanjih (petih slikah). Zaključna predstava za gimnazijo in strokovne šole.

Ob 20. uri: M. Anderson »Zašlo je sonce«. Izven.

Gostovanje PG v Celju.

Nedelja 13. junija ob 16. uri: P. A. Bréal, Napoleonovi huzarja. Izven in za podeželje.

Prešernovo gledališče v Kranju bo imelo v soboto, 5. junija premiero Bréalovih Huzarjev, ki so doživeli januarja t. l. svojo svetovno premiero v Parizu. Komedija je po soglasnem mnenju francoskih kritikov največji uspeh letošnje sezone.

Opozarjamo še na gostovanje celjskega Mestnega gledališča v Kranju. Uprizorilo bo duhovito komedijo hrvatskega pisatelja Pera Budaka: Klopčič. Prešernovo gledališče pa bo v petek, 11. junija obiskalo Celjane z ameriško dramo Maxwella Andersona: Zašlo je sonce, tragedijo iz newyorškega gangsterskega podzemlja.

MALI OGLASI

Preklicujem izrečene besede v gostilni Soršek, Predoslje zoper Ano Vesel kot neresnične. Drago Zaletelj.

Ugodno **prodam** kmečki mlin z umetnimi kamni in nov železni plug. Naslov v upravi lista.

Izgubljeno rjavo žensko jopico v petek, 28. maja, od Stražišča do Jelenovega klanca vrniti na upravo lista.

Dvosobno stanovanje v Novem domu v Kranju zamenjam za enako. Naslov v upravi lista.

Računovodkinja s srednješolsko izobrazbo in prakso želi spremeniti službeno mesto v Kranju ali neposredni okolici. Sporočiti v oglasni oddelek.

Kupim dvostanovanjsko hišo z vrtom v predmestju Kranja. Naslov v upravi lista.

Sivalni stroj **prodam** za 10.000 dinarjev. Naslov v upravi lista.

Poziva se tovariš, ki je vzel en moški čevelj, da istega vrne v popravljalnico, Maistrova ul. dne 7. junija 1954 med 15. in 17. uro. Čevljarska zadruga v likvidaciji.

Prodam dobro ohranjeno moško kolo. — Kranj, Gregorčičeva 17.

Iščemo dobro verziranega računovodjo, za novo ustanovljeno detajlistično trgovsko podjetje v Kranju. **Nastop službe** 1. julija 1954, plača po tarifnem pravilniku.

Ponudbe sprejema trgovsko **podjetje** »Preskrba«, Kranj, Titov trg št. 2/I.

OBJAVE

Vpis v industrijsko gumarsko šolo »SAVA« v Kranju

Industrijska gumarska šola »SAVA« v Kranju sprejme v šolskem letu 1954-55 30 učencev (moških).

Pogoji: dovršenih 15 let starosti in telesna odpornost. Učenci morajo imeti z uspehom dovršeni 2 gimnaziji. Šola traja 3 leta z zaključnim praktičnim in teoretičnim izpitom kvalificiranega gumarja. Stanovanje in hrana v domu šole.

Prošnjo za sprejem, kolkovano z din 30.—, življenjepis in zdravniško spričevalo je poslati do 15. julija 1954.

Sprejemni izpiti iz računstva in slovenskega jezika bodo ob koncu meseca avgusta. O točnem datumu izpitov bodo interesenti pismeno obveščeni.

*

Vpisovanje gojencev v **državno glasbeno šolo v Kranju** za šolsko leto 1954-55 se bo vršilo od 7. do 9. junija t. l. Podrobnejše informacije v pisarni glasbene šole. Ravnateljstvo

*

»Avtopromet« v Kranju obvešča potnike, ki potujejo na Jezersko, da se s ponedeljkom 7. junija 1954 **ukinja** redna vožnja z avtobusom z odhodom iz Kranja ob 12.50 in z odhodom z Jezerskega ob 17.20. Avtobus ob 12.50 pelje samo do Preddvora. Odhod iz Preddvora ob 13.30.

PONOVNO GLOBOKO ZNIŽANE CENE!

- *Bela in rdeča vina liter že za 82 dinarjev*
- *Naša poznana vstekleničena vina že za 112 dinarjev*
- *Vse blago dostavljamo z lastnimi prevoznimi sredstvi fco kupec!*
- *Jamčimo za kvalitetno blago in solidno postrežbo!*

„Vino" Kranj